

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

Биһиги өрөспүүбүлүкэ бэ-рэсидьиэни туһунан бары араас санаалаахпыт. Хас биридии бэйэбит кинини киһи, үлэһит быһытынан туспатык ылынабыт, олоххо киллэрэр быһаарыныларын атын-атыннык көрөбүт. Ити быһыгар Егор Борисов бэйэтэ саха дьонун-сэргэтин туһунан туох диэн санырын туһунан толкуйдуур киһи бука аһыаҕа буолуо. Кини көрүүтүгэр биһиги хайдах буолуохтаахпытый?..

тык олорууну кытта барытын хабар уонна туохтан да ингибэт охсуһууну тэниэххэ», - диэн тылы түбэспиччэ ыһыктыбатаҕа. Маныаха бэрэсидьиэн санырынан, тыа хаһаайыстыбатын бөдөн тэрилтэлэрин, бааһынай уонна чааһынай хаһаайыстыбалары сайыннарыы буоллун - бары хайысхалар тэн уонна улахан суолталаахтар. Тыа сиригэр үлэли сүлдьэр уонна онно көһөн, үлэли барарга былааннамыт хас биридии киһи

һылыга кинини талбыт дьонун-сэргэтин инигэр сүөһүнү иитиигэ көрдөрүүнү толорууга уонна судаарыстыбаттан кэлэр көмө кээмэйигэр бэйэтэ эппиэтиэҕэ. Дьадаҥытык олорууну кытта охсуһууга итини сэргэ кыаммат ыаллары кытта социальнай контракка олобулар судаарыстыбаннай көмө миэрэлэрэ, нэһилиэнньэ харысхала суох араҕатыгар босхо юридическай өгөнү онорор институттары сайыннарыы, олоххо-дьаһахха

САХА ДЬОНО ЕГОР БОРИСОВ КӨРҮҮТҮГЭР

Сэниэттик олорор туһугар Тохсунньу 23 күнүгэр иһитиннэрбит Анал этиитигэр Егор Борисов: «Биһиги өрөспүүбүлүкэбит курдук баай дойдуга олорон, элбэх саха дьоно кыаҕа суохтук, отгон сорох өтө дьадаҥытык олоролор», - диэн көнөтүк эппитэ. Бэрэсидьиэн биэр дойдуга аахтарын сир баайын хостооччуларын ортолоругар көрүүн баҕарар. Ньиэби, гааһы, таас чоҕу, алмаһы уонна көмүһү хостооччулар биһиги өрөспүүбүлүкэбитигэр саамай үрдүк хамнастаах үлэһиттэр буоллахтара. Онуоха Егор Борисов Анал этиитигэр: «Өрөспүүбүлүкэ айылҕатын баайын туһаҕа таһаарынан дьарыктанар бөдөн хампааньалары кытары сыһаммытыгар олохтоох каадыры бэлэмнээһингэ, үлэһит хааччылыыга уонна производство мускуйууга кинилэр интэриэстэрин күүһүрдүү боппуруоһугар эргиллиэх тустаахпыт. Чэпчэтиллэри биэри саҕа усулуобуйаларын учуоттаан, тэрилтэлэри кытары урут түһэрсит икки өттүттөн барыстаах сөбүлэһиилэрбитин хос көрүөтээкпит», - диэн ыйар-кэрдэр.

Саха сиригэр олохтообун намыһа хааччылыылаах өтө тыа сиригэр олороро кистэл буолбатах. Онон Егор Борисов Анал этиитигэр: «Тыа сиригэр дьадаҥы-киһилии тэринэн олороругар тийэр дохуоттаах буолуохтаах. Бу эйгэҕэ Егор Борисов биэр улахан суолталаах уонна саҕа быһаарытынан сүөһүнү иитиигэ өйбүл боломуочуйаларын салгыы чопчу тыа сиригэр элиэннэлэригэр биэрэри эппитэ буолар. Бэрэсидьиэн этэринэн, тыа хаһаайыстыбатын сирдэрин нэһилиэк баһылыга бэйэтэ эрэ сөптөөхтүк дьаһайыан, тэйиччи баар учаастактары үлэҕэ туһаныан, сүөһүнү иитиигэ чааһынай хаһаайыстыбалар кыахтарын түмүөн сөп. Итиэннэ саамай сүрүнэ диэн нэһилиэк ба-

туһуланар коммерческайа суох тэрилтэлэргэ өйбүлү улаатыннары көмөлөһүөтээкхэр. Бюджет үлэһиттэрин хамнастарын туһунан этэригэр, Егор Борисов: «Кинилэр акылааттарын, кыра харчыны аахсар үлэһиттэр хамнастарын түһүмэхтээн улаатыннары, итиннэ бириэмийэ фондатын тэрийи көрүлүннэ. Бу үптэн сороһун, сүрүнэ суох хайысхаларга ороскуоттарын аһытайы түмүгэр, тэрилтэлэр салайааччылар булуохтаахтар», - диэн иһитиннэрдэ. Сергей МУКСУНОВ

Улуус депутаттарын сессиятыгар

Олунньу 21 күнүгэр улууспут депутаттарын III-с учараттаах сессиялара буолла.

Бастакы, иккис боппуруоста-

хабар тус сыаллаах «Харысхал» программа хаттаан көрүлүннэ уонна «Коммерциянан дьарыктаммат социальнай хайысхалаах тэрилтэлэри өйөөһүн» туһунан подпрограмма эбии киллэриллэн бигэргэннэ. Онон бу программа-

бүлэспэтин биллэрбит этиитэ үгүс депутаттарынан өйөммөтө. Депутаттар «Нам улууһа» МТ дьаһалтатыгар туһаайан: бэйэ дохуотун улаатыннарыыга, олохтоох бюджеткэ эбии үп киллэриигэ үлэни күүһүрдэргэ,

ҮП ХАМСААҤЫНА, ДОХУОТ КИИРИИТЭ ХОНТУРУОЛЛАҤЫАХТААХ

рынан 2012, 2013 сыллардааҕы «Нам улууһа» МТ бюджетын туһунан быһаарыыларга уларытыны уонна эбиилэри киллэри көрүлүннэ. Үсүһүнэн, араас күүтүллүбэтэх быһылааннартан, ыксаллаах быһыттан-майгыттан көмүскэниигэ сэрэхтээх буолууну хааччылыыга туһуламмыт тус сыаллаах программаны депутаттар дьүүл-лэһэн баран, бары түгэни туспа арааран, туох үлэлэр барыахтаахтарын, төһө үп-харчы наадатын чуолкайдик ааһан-суоттаан кэлэр сессия көрүүтүгэр хаттаан киллэрэригэр ЫБМуОГО-ҕа кылаабынай специалист С.И. Чирковы соруудахтаатылар. Төрдүһүнэн, ааспыт сыл ахсынны 11 күнүгэр сессиянан бигэргэтиллибит 2013-2016 сс.

ны толорууга 2013 с. - 5100000 солк., 2014 с. - 5130000 солк., 2015 с. - 5255000 солк., 2016 с. - 5195000 солк. үбүлээһин көрүллэрэ быһаарылынна. Сессия 2013 с. «Нам улууһа» МТ Инвестиционной программатын көрөн туран бары таһымнаах үбүлээһини киллэрэн туран муниципальнай бас билли объектарын тутууну ыгыттарыга 20 мөл. 550 тыһ. солк. көрөргө диэн быһаарыы ылынна. Депутат А.Г. Шарапов 2013 с. «Үөрэх тэрилтэлэригэр куттал суох буолуутун» уонна «Үөрэх тэрилтэлэрин ситимин сайыннарыыга уонна модернизациялааһынга» көрүллүбүт үбүлээһинтэн 1991830,97 солк. уонна 3003000,00 солк. устан ылан атын сыалга ыгытыга сө-

нолуок, аренда кириитин, бюджеткэ көрүллүбүт үп хамсааһынны кытаанах хонтуруолга тутарга, «Намкоммунтеплоэнерго» АТ кытта дуогабар түһэрситин түргэтэргэ диэн этиилэри онордулар. Сессияҕа «Нам улууһа» МТ былаабын туһунан» балаһыанна көрүлүннэ уонна бигэргэннэ. Көрүллүбүт сүрүн боппуруостары сэргэ улуус наһараадатын биэри бэрээдэгин уонна улуус киинэммит диспетчерскэй дьуһурустубалыы сулууспатын (ЕДДС) үлэтин туһунан иһитиннэриилэри иһитилэр уонна кэлэр сессияларга бэлэмнээн киллэрэргэ диэн быһаарыы ылыннылар. И. ИВАНОВ

2013 СЫЛГА «ЭНГСИЭЛИ» ХАҤЫАТ АЙАР КОНКУРСТАРА

«СЫЛ БАСТЫН КОРРЕСПОНДЕНА»

«2013 сыл бастын корреспондента» конкурса общественной корреспонденттар араас темаларга уонна жанрдарга сыл устата бастын суруйууларынан бу үрдүк аат иһин 15-тэн итэҕэһэ суох матырыйаалы бачээттэтэн күрэтэһиэхтэрэ. Манна кыайылааҕы редакция коллектива быһааран 2014 сыл Россия Бэчээтин күнүгэр анал диплом, түөскэ кэтиллэр үрүн көмүс бэлиэ уонна бириис туттарыллар.

«2013 СЫЛ — ТЫА СИРИН СЫЛА»

2013 сыл устата тыа сиригэр дьон олоҕун таһыма тупсуутугар, дохуота үрдүүрүгэр, социальной эйгэҕэ үтүө уларыыларга о.д.а. туһаайылыбыт 5-тэн итэҕэһэ суох матырыйаалларынан хаһыат общественной корреспонденттар уонна биридиэлээн ааһааччылар (идэтигэн, сааһыттан тутулууга суох) кытталлар. Конкурс түмүгүнэн 3 бастын автордарга анал дипломнар уонна бириистэр 2014 с. Россия Бэчээтин күнүгэр туттарыллар.

«НАМ УЛУУҤА — СПОРТ ТҮҮҮЛГЭТЭ»

2014 сылга Нам улууһугар VI-с республикатааҕы норуоттар икки ардыларынааҕы спортивнай оонньуулар ыытыллыларын сибээстээн бу оонньууларга бэлэмнэни үлэтин, нэһиликтэргэ физкультура уонна спорт сайдыытын сырдатар 5-тэн итэҕэһэ суох матырыйаалларынан хаһыат общественной корреспонденттар уонна биридиэлээн ааһааччылар (идэтигэн, сааһыттан тутулууга суох) кытталлар. Конкурс түмүгүнэн 3 бастын автордарга анал дипломнар уонна бириистэр 2014 с. Россия Бэчээтин күнүгэр туттарыллар.

«ЖАНРДАРЫНАН БАСТЫН СУРУЙУУЛАР ИЙИ»

2013 сыл устата общественной корреспонденттар уонна ааһааччылар ортолоругар информация, интервью, очерк, публицистика жанрдарынан 5-тэн итэҕэһэ суох бастын суруйууларга конкурс ыытыллар. Сыл устата бачээттэммит матырыйааллартан жанр аайы 1-дии бастын автор быһаарыллан, 2014 с. Россия Бэчээтин күнүгэр анал дипломнар уонна бириистэр туттарыллар.

«ҮҮТЭЭН ҮҮҮЙЭЭННЭРЭ» АНАЛ БАЛАҤАҤА БАСТЫН СУРУЙУУ ИЙИ»

Бу конкурсу «Энгиэли» хаһыат редакцията, «Ленские зори» ХЭО, булчуттар уонна балыксыттар улуустааҕы обществолара төрдүс сылын ытталлар. Манна 2013 сыл устата бултааһын, балыктааһын уонна айылҕа харыстабыллаахтык сыһыан темаларыгар суруйуулартан 3 бастын автордар (идэтигэн уонна сааһыттан тутулууга суох) быһаарыллар. Кыайылаахтарга 2014 с. Россия Бэчээтин күнүгэр анал дипломнар уонна сыаналаах бириистэр туттарыллар.

Күндү общественной корреспонденттарбыт уонна ааһааччыларбыт. Бу айар конкурстарга көхтөөхтүк кыттарыгыгар үрдүк ситиһиилэри баҕарыбыт!

«Энгиэли» хаһыат редакцията

Мин маннык этиилээһин

БАРЫ ДА МАХТАҤЫАХ ЭТИБИТ

Киһи барыта баай буолбатах. Баарбытын-суохтун тэбээн, пенсияттан, пособиеттан кырыйан массына атыылаабыт. Кырдыаҕастар оҕону, сиэни таһаары, эдэрдэр таксистаабыт киһи диэн кыһыра-кыһыра төрөппүттэрин саралаан кэбиһэллэр. Хайдах киһи барыта таксист буолуой, ол да үлэ ыараханлык көстөр.

Наадабытыгар да сүүрэрбит ыраан иһэр, уонча тыһыынча пенсия туомуттан аһара ол-бу дьэбит-уоппут, гааспыт төлөбүрүгэр барар. Көрдөһүүлээхпин, бары да көрдөһөр буолуохтаахпыт. Бензин 40-ча буолан ээр, арай 80-наах 27 солк. 50 х. российской массынаахтарга. Онно түсүһэбит, оннооһор иномаркалар эбинэллэр. Мотуору харыстыыр кыах суох. Атын бензиннэр ыараабыттытан үтүрүттэрэн 80-ҕы 27 солк. туруорбут киһи, аска-танаска сыана ыраан, хамнас, пенсия дуона суох эбиллэринэн бу колонка күннэри-түүннэри учараттаах буолуох этэ.

Биэрдэ Дүсэҕэ 23 солк. буолбутугар наадабар бара таарыа канистр бөҕө саппаастанан кэлбитим. Нам селота кэнээтэ, атын улуустар дьонно кэлэн олохсуйан эрэллэр. 80-ҕы 26 солк. онгорбут киһи араас бырааһынныктарга кэлэ таарыа бензин хаһаанан барыа этилэр. Бу дьаһал атылаааччыга, атылааааччыга барыстааһын таһынан нэһилиэ аһаан-таннан олорооччуларга мунгура биллибэт улахан спонсордааһын буолуох этэ. Конкурсаннар кыһыраахтарга, биһиги махтаныахпыт, арай туох эмэ көмөнү эрдэйдэххитин аккаастанааччы аһыах буолуо дии саныбын. «Ээ, ол түөһэбит оҕонньор тыла диэн» диэбэккэ үөрэтэн, боруобалаан көрүөх баар этэ. И.А. БУҤЯКИН, Нам с.

Үөрэх эйгэтигэр

Нам улууһун үрдүнэн быйыл 11 кылааһы 17 орто оскуолаттан 260 оҥо бүтэрэр. Оскуолаларын түмүктүүр биир сүңкэн суолталаах түгэнинэн БКЭ туттарыы буолар. БКЭ түмүгэ, бары билэрбит курдук, үөрэх кыһаларыгар киирэрэгэ быһаччы тутулукаах. Олунньу 20 күнүгэр И.С. Гаврильев аатынан Нам 1 №-дээх

өссө да толкуйдуу сылдыаллар. «Выпускниктар күннэрин» сыанаа илээн – саҕалаан ыттылар Нам 1 №-дээх орто оскуолатын 11 кылааһын үөрэнээччилэрэ Уйгулаана Терехова уонна Миша Ядрихинский. Бастакы тылы эттэ СР профессиональной идэлэри, кадрдары бэлэмниир министерство специалиһа Н.А. Сабарайкина, СР ханнык идэлэр баалларын

Үөрэх эйгэтигэр

Биһиги биир тумус туттар, талааннаах учууталбыт Осипов Андрей Алексеевич 2012 сыл сэттинньи 28 күнүттэн ахсынньы 12 күнүгэр диэри «Материальная и духовная культура народов Якутии в XVII-XX веках в музее мира» диэн ааттаах проект чэрчитинэн Саха сиригэр национальный музейа көрдөһүүтүнэн Германияҕа баран кэллэ. Кини

**ТАПААНҨА
УЙДАРАН –
ГЕРМАНИЯҒА**

путум уонна түннүктэрин көнөрүм. Билигин да ситэриллэрэ элбэх. Уонна Германияҕа барбыт төрүөппүнэн буолара, Саха национальный музей

буолар. Уопсайынан, бу дьон бириэмэни сатаан аттарыналлар, онон элбэҕи ситиһэллэр эбит.

- Улахан сайдыылаах дьонтон туохха үөрэнииг, инникитин туох былааннааххыны?

- Омук сиригэр сылдыар үчүгэй бөҕө, ол гынан баран омук тылын билбэт куһаҕана бэрт эбит. Английский тылы хайаатар да үөрэтиэххэ наада. Уопсайынан, онно музейнай үлэ күүскэ сайдыбыт, холобура, бу мин үлэлээбит музейбар араас омук дьэитэ-уота бэйэтин дьиннээх размерынан тутулан биир улахан дьэитэ иһигэр тураллара киһини сөхтөрөр. Эссө революция иннинэ немец археологтара Саха сиригэр кэлэн раскопка оҥорон, былыргы ойуун уңуоһун, таһаһын-сабын илдэ баран, экспонат оҥорон туруораллар. Кинилэртэн мин элбэххэ үөрэним, бэйэм музей үлэһитэ буоларым быһыытынан, чуолаан, экспозициялары хайдах туруоруу көрөн, музейнай үлэҕэ үөрэһэн кэллим.

- Хайа баҕарар киһини улаханнак өссө мал-сал, ас-үөл сыаната болҕомтотун тардара буолуо?

- Сыана араас: табаар чэпчэки, ол гынан баран натуральной астарга - эккэ, арыгы балыкка - ыарахан эбит, оттон полуфабрикаттарга чэпчэки. Улаханнак ханна да сылдыабатым, гостиница уонна музей икки ардыгар сылдыан таҕыстым. Барыахпыттан кэлиэхпэр диэри үлэлээн таҕыстым.

Саха өһүн хоһооно этэринэн, «үлэһит киһини үлэ экирэтэр», ол курдук биһиги Андрей Алексеевичты ханна да сырыттар, үлэ үөһүгэр сылдыар, онон өрүү буоларын курдук Германияҕа үлэлээн бэйэтин суолун хаалларан кэллэҕэ, онон биир саамай үлэһит, сэмэй киһибитигэр баҕарыаһын өссө таһаарылаах үлэни, дьэитэ кэргэнигэр дьоллоох олоҕу.

М.В. ГОГОЛЕВА, Намнаағы педколледж

**ИДЭНИ ТАЛАРГА
БЫҺААРЫНАР КЭМНЭР**

орто оскуолатыгар улуустаабы «Выпускниктар күннэре» ытытылына. Улуус нэһиликтэригэр быйыл оскуолаларын бүтэрэн кынаттарын куурдаары сылдыар 11 кылаастар тобуоруна муһуннулар. Ол эбэтэр 198 оҥо кэлбит. Эссө 9 кылаас кэнниттэн идэ талыан баҕалаах 37 үөрэнээччи истэ-билэ, интэриэһиргии кэлбит. Хас биридди 11 кылаас уонна 9-с кылаас үөрэнээччигэ «ханна барабын», «ханнык идэни талаларын» диэн саныыр, толкуйдуур аакка сылдыар. Сорохтор ханнык идэни баһылыыларын олох эрдэ быһаарыммыттар, сорох оҥолор

иһитиннэрдэ. Маны таһынан араас үөрэх кыһаларыттан преподавателлэр кэлэн ханнык идэлэргэ үөрэтэллэрин кэпсэтилэр. Үөрүүлээх аһы кэнниттэн араас идэ преподавателлэрэ кабинеттарынан тарҕаһан консультациялары биэрдилэр. Хас биридди кабинетка оҥолор бэйэлэрин баҕаларынан, ханнык идэни талаларынан араас сүбэлэри иһитилэр. Ханнык идэни таларгыттан олоҕун суола ыйыллар, онон оскуола кыһатын бүтэрээччилэргэ быһаарыылаах, өйү-төйү сааһыланар кэмнэр.

М. ПЕТРОВА

Хааччыыы эйгэтигэр

**ДЬОН ТУҺУГАР
ҮЛЭЛИИЛЛЭР**

«Колми-95» ХЭТ генеральной директора, Ил Түмэн депутата, биһиги биир дойдутаахпыт Николай Иннокентьевич Румянцев 2003 с. Намга Михаил Румянцев генеральной директордаах «Айан-транс» ХЭТ тэрийбитэ. Ол курдук Нам киһигэр кэрэ кестүүлээх, толору хааччылыылаах, өрүү итии, миньигэс астаах кафелаах, маҕаһыннардаах автовокзал үлэлээбитин улуус дьонно бары да астынабыт. Билигин бүтэрилтэҕэ 18 киһи, ол иһигэр 9 суоппар үлэһити-хамсыы сылдыаллар. Өрүү дьон махтаһын ылааллар тэриллээбиттэн үлэлээбит уопуттаах суоппар-механизатордар: Владимир Афанасьев, Александр Зубов, Иннокентий Охлопов, Илья Сивцев. Хатырыктар ордук биир дойдутаахтара суоппар Юрий Николаев үлэтин биһирээлэр.

Олохтоох рейстэргэ күннэтэ «көлүөнө үрдүгэр» айанньыры ыарахан үлэлээх уопуттаах кассир-кондуктор Екатерина Софронова. Уонча сыл үлэлээтэ миньигэс астаах асчыт Ольга Слепцова. Хас биридди суоппар доруобуйатын туругун чинчийэн көрөн айанна дьон олоҕор

толору эппиэттир эрэ киһиэхэ көгүлү биэрэр РФ доруобуйатын харыстабылын туйгуна, уопуттаах быраас В. Макаров. Дьонго кестүбэт эрээри, күннэтэ түбүктээх, эппиэттээх суот-учуот үлэтин баһылыыр бухгалтерия үлэһитэ Матрена Николаева. Харабылынан уонча сыл тухары, үлэлээх буолаары, Хатырыктан сылдыан үлэһит тарбаҕар талааннаах художник Иннокентий Терютин.

Автобуснай пааркаҕа 7 ПАЗ автобус баар, маны таһынан биир 12 миэстэлээх «Газель» микроавтобус дьону тийэйэр. Бүгүнгү күннэ 4 маршрутунан күннэтэ дьон айанныллар. Ол курдук, 2012 с. түмүгүнэн 204 №-дээх Нам-Дьокуускай маршрутунан 58889 киһи айаннаабыт. 227 №-дээх Дьокуускай-Хатырык маршрутунан 1115 киһи. Улуус иһинээҕи 111 №-дээх Нам-Үөдэй, 227 №-дээх Нам-Хатырык маршруттарынан 2012 с. 39887 киһи айаннаабыт.

Михаил Иннокентьевич Румянцев кэпсир: «Уматык сыаната, саппаас чаастар күннэтэ ыары туралларынан аахсыбакка улуус дьонно-сэргэтэ, ордук пенсионердар, кыаммат араҕа нооотурбакка айаннаатыннар диэн бырайыас сыанатын ыараппаппыт. Ханнык баҕарар күннэ, ардахтаахха-хаардаахха, күһүн-саас сырыбытытын тохтоппоппут.»

Автобус өгөтүнөн туһанааччылар ааттарыттан олохтоох «Энсиэли» хаһыат нөҥүө «Айан-транс» үлэһитэрин 10 сыллаах үбүлүөһүнэн эҕэрдэлибит! Үлэһитигэр ситиһини баҕарабыт. Саамай элбэхтик автобус өгөтүнөн туһанар хоту нэһиликтэр, хатырыктар улуус баһылыгын отчутугар автоустар сырыылары үчүгэин эппиттэрэ.

**Альбина КУЛИЧКИНА,
Хатырык**

Хаартыскаҕа: «Айан-транс» ХЭТ генеральной директора М.И. Румянцев

бу Аан дойду музейдарын проектарыгар кыттыыга колледжпыт аатын өссө үрдэтэн Европаҕа тийэй биллэрдэ, Европаҕа эрэ буолуо дуо, аан дойду дьонно бары сылдыан көрөр музейдара буоллаҕа. Онон Андрей Алексеевичка барҕа махтаһытын тиэрдэбит.

- Андрей Алексеевич, Германияҕа ханнык музейдарга сырыттын, тугу көрдүн иһитин, туугун дьарыктанын?

- Германияҕа Лейпциг «Грасси» уонна Штутгарт «Линдвиг» музейдарыгар сырыттым. Лейпциг музейыгар аан дойду бары омуктарын былыргы дьэилэрин ис-тас туругун майгынаттан хас биридди омук хайдах туттан олоҕорбун олоҕун-дьаһаһын көрдөрөр киһи, баай ис хоһоонноох музей буолар эбит. Мин кинилэр көрдөһүүлэринэн манна баар сахабыт балаһынан ис-тас бараанын көнөрөн, саҕалыы көмүлүөк оһоһун тутан биэрдим. Бу көмүлүөкү адьас сыһа, ортогугар туппугар этэ, ону саҕалыы көтүрэн баран туп-

көрдөһүүтүнэн, бу музейга колледж аатыттан бэйэбит устудьоннарбыт оҥорбут 7 дипломнай үлэлэрин бэлэхтээһин, бу үлэлэргэ мин 2 устудьонум үлэтэ: Соловьев Дима сахалыы иһитэ, Иванов Иван былыргы сахалыы остуолу үтүгүннэрэн оҥорбут оһоһуна хаалла, ону кытта Понохова Зинаида Дмитриевна устудьоннара тикпит 5 үлэлэрин ылан хааллылар. Онон туһалаах сырыы буолла дии саныыбын, кинилэр миһигиттэн элбэҕи сүбэлэттэрдилэр, мин да кинилэртэн элбэххэ үөрэним.

- Германия дьонно-сэргэтэ хайдах майгылаах, олохторун тутула туох уратылаах дьон эбитигэр?

- Олохтоохтор олус үрдүк культуралаах дьон эбит, бары үөрэ мичилийэ сылдыаллар. Германияҕа сылаас этэ мин тийибэр, арай тийибитим кэннэ тымныйбыта. Тыллаах, сииктээх буолан тымныыга күүһүрэр эбит. Газтарын харыстаан түүнүн араарар буолан, дьэилэрэ эмиэ салгына сөрүүн

**Иллэн кэм –
кылаакка тэн**

Олунньу 23 күнүгэр РЭС начальнига А.С. Васильев, республикатаағы киин электротехнической ситим (ЦЭС) генеральной директора А.А. Захаров уонна «Нам улууһа» МТ баһылыгын бастакы солбуйааччы Н.В. Слепцов икки ардыларыгар бильярдка

кэлим сакаасчыт» государственной тэрилтэ салайааччыта Г.В. Гуляев. Түмүккэ, ЦЭС хамаандата бастакы, РЭС иккис, улуус дьаһалтатын хамаандата үһүс миэстэни ыллылар. Кыайылаах хамаанда көһө сылдыар кубогунан, кыайылаахтар грамоталарынан, харчынан бириэмийээнэн наҕараадаланна. Сөбүлэһии быһыытынан маньык күрэхтэһии биһиги улууспутугар сыл аайы

быһаарылынылар. Ол курдук, «Бастакы балык» номинацияны Нам улууһун дьаһалтатын хамаандатын чилиээн Валентин Колпашников ылла. Маны таһынан «Саамай улахан балык» диэн номинация бэрилиннэ. Түмүккэ, бары хамаандалар балыктарын ыйаан көрөн кыайылааһы быһаардылар. Бастакы миэстэҕэ дьаһалта, иккис миэстэҕэ РЭС, үһүс миэстэҕэ ЦЭС хамаанда-

БИЛЬЯРДКА БАСТАКЫ ТУРНИР

сыл аайы «Кубок вызова» диэн турнир тэриллэн ыгыттыларын туһунан 5 сыллаах сөбүлэһиигэ илии баттанна. Олунньу 20 күнүгэр РЭС тэрилтэтигэр саҕа бильярд остуола бэриллибитинэн тутта турнир ыгытаахха диэн быһаарыттар.

Бу сөбүлэһии быһыытынан Аҕа дойду көмүскээччитин күнүгэр бильярдка бастакы күрэхтэһии РЭС тэрилтэтин дьэитигэр ыгытылына. Күрэхтэһии сыала-соруга – чөл олоҕу пропагандалааһын, тэрилтэлэр икки ардыларыгар довордуу сыһыаны үөскэтии. Мустубут дьону ЦЭС начальнига А.А. Захаров, улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы Н.В. Слепцов, ЦЭС профкомун председателэ Е.Н. Никитина, улуустаағы РЭС начальнига А.С. Васильев истинник эҕэрдэлээтилэр. Уопсайа 6 хамаанда күрэхтэстэ, биир хамаандаҕа 2 киһи киирэр. Тэрилтэлэр иккилии хамаанданы туруордулар. Турнир круговой системанан ыгытылына. Финалга 3 хамаанда табыста – ЦЭС-тан 1, РЭС-тан 1, улуус дьаһалтатын хамаандата: баһылык бастакы солбуйааччыта Н.В. Слепцов уонна «Биир

Аҕа дойду көмүскээччитин күнүгэр ананан ыгытылылаҕа. РЭС начальнига А.С. Васильев эһиили күрэхтэһиини күнү быһа ыгытаахпыт диэтэ.

Күн иккис аҕарыгар аны муус анһынан балыктааһынга күрэхтэстилэр. Тэрилтэлэр 6-лыы киһилээх хамаандалары туруоран барыта 18 киһи балыктаата. Балыксыттар биир чаас устата хаптарбыттары түмүгэр кыайылаахтар

лара таҕыстылар. Кыайыт хамаанда «Бэдэр» маҕаһынтан 6 тыһ. солк. суумалаах сертификатынан, иккис миэстэлээх 3 тыһ. солк. суумалаах сертификатынан, номинациялар эмиэ сертификаттарынан бэлиэтэннилэр. Бу күрэхтэһии сылынан чөл олоҕу пропагандалааһын, үлэһиттэр сыныһалангарын тэрийии, эдэр үлэһиттэри профсоюз үлэтигэр сыһыарыы буолар.

В. РЫКУНОВА

Кэрэ эйгэтигэр

Ааспыт нэдиэлэбэ, Аҕа дойдуну көмүскээччилэр күннэригэр, биһиги улууспут «Сарданга» кинотеатрыгар «Ыллыллар эр хоһууттар» дьээн 15-с республиканскай ырыа фестивала олус тэрээһиннээхтик буолан ааста. Бу конкурска Намтан, Дьокуускайтан, Уус-Алдантан, Кэбээйитан, Мэнэ-Хангаластан, Аммантан, Бүлүүттэн, Өлүөхүмэттэн барыта 19 вокальной-хоровой коллективтар, ансамбллар күрэхтэстилэр.

Дьон-сэргэ биһирэбиллэн ылбыт «Ыллыллар эр дьондор» конкурсу ытыгыны 15 сыллаабыта Саха тыгын сирингэр культура сайдытыгар улахан үтүөлээх киһи, ырыаны айыыга биллибит-көстүбүт мелодист Анатолий Николаевич Семенов тэрийбитэ. Бу тэрээһин саҕаламмыт сылыттан ыла ырыа куттаах эр дьону түмэн, сылтан сыл кэнгээн, тэрээһинэ тубустар тупсан дьону-сэргэни көбүлүүр, үтүөбэ-кэрэбэ угууйар үтүө, дьонун сыалын-соругун ситиһин кэллэ.

Бу конкурстан куорсун аһыан тахсыбыт ансамбллар Россия эбэ хотун араас мунуктарыгар, араас омук дойдубарыгар тийгэтээн кэрэ куоластарынан, тупсаһай толорууларынан Сахабыт сирин аатын-суолун аарсаарга ааттаттылар, үрдэттилэр.

Быйылгы республиканскай фестиваль-конкурс дьүүлүүр сүбэтин СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ, биллиилээх хормейстер, культура уонна искусство колледжын преподавателэ Елизавета Попова салайда. Жюри чилиэннэринэн үлэлээтилэр: Айталина Адамова – Россия үтүөлээх артыһа,

ЭРКИН КУРДУК ЭРЭНЭР ДЬОММУТ

СР народнай артыһа, АГКуоИ институтун ырыа кафедратыгар сэбиэдиссэй; Екатерина Лыткина – СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ, Чыаппаратаабы народнай хор хормейстера; Раиса Винокурова – «Далбар» вокальной ансамбль уонна «Арчы» дьизитин хорун хормейстера, СР культуратын уонна үөрэтиригитин туйгуна; Ульяна Новгородова – З.П. Винокуров аатынан Намнаабы оҕо искусствотун оскуолатын урдүкү категориялаах учуутала, «Коробейники» народнай коллектив хормейстера, СР культуратын туйгуна. Коллективтар толоруулары таһымнаах курдук урдүк таһымнаах специалисттар, профессионаллар көрдүлэр, иһиттилэр, сыаналаатылар.

Бастыгтан бастын, кыахтаахтан кыахтаах бу фестиваль кыайылаабынан ааттанан «Нам улууһа» МТ баһылыга А.И. Ильин гран-при бириһинэн туруорбут

Улуу Кытай «Синтай» тракторын ылар чиескэ тиксиэхтээбэ биллэр буолан коллективтар олус кыһаллан-мүһэллэн туран Сахабыт сирин бастын дьонун, ийэ дойдуга таптаһы, патриотизмы хоһуйар биһиртэн биһир кэрэ, истинг иэйиллээх, тэтимнээх ырыалары уонна нууччалы, омукуту тылларынан ылланар араас классическай ырыалары толордулар.

Фестиваль саҕалананытыгар уонна түмүктэнигитигэр бу бэртээхэй тэрээһин кыттыылаахтарын «Нам улууһа» МТ баһылыгын бастакы солбуйааччы Н.В. Слепцов, А.Н. Семенов уола А.А. Семенов, СР Ил Түмэн ГМ культурата, үөрэхтээһингэ уонна наукаҕа бастайааннай комиссиятын председателэ Е.Х. Голомарева, бу комиссия чилиэнэ О.А. Винокурова, СР культурата уонна духуобунай сайдыыга министрин солбуйааччыта Т.И. Пестрякова, министр-

ство кылаабынай специалиһа С.П. Григорьев уонна улуустаабы тэрийэр комиссия председателэ, улуус баһылыгын солбуйааччыта И.Р. Попов истингик эҕэрдэлээтилэр.

Биһиги улууспут бу фестивалга 9 коллективинан кытына. Коллективтарбыт бары кэриэтэ анал ааттарга, бириистээх миэстэлэргэ тигистилэр.

Фестиваль кыайылаабынан Амма улуһун, Алтан селиэннэтин «Иэйи» народнай ансамбля (сал. Василий Неустроев) тахсан Гран-при хаһаайына буолбутун туоһулуур дипломунан уонна «Нам улууһа» МТ дьаһалтата (баһылык А.И. Ильин) туруорбут «Синтай» тракторунан бириемийэлэннэ. Бириһий баһылык бастакы солбуйааччыта Н.В. Слепцов туттарда.

Фестиваль лауреатын аатын ыллылар: I степеннээх – Афанасий Татаринов салайар «Уолан» в/а (Хатырык); II ст. – Афанасий Татаринов салайар «Добун» в/а (Нам сэл.); III ст. – Төһүгэс андылар» в/а (сал. Прокопий Васильев, Амма улууһа, Сатаҕай);

I ст. дипломунан – «Дуорай» в/а (сал. Саргылана Пономарева, Аппааны); II ст. дипломунан – «Өрөгөй» в/а (сал. Анатолий Новиков, Сунтаар) уонна «Өрөгөй» в/а (сал. Валерий Иванов, Дьокуускай); III ст. дипломунан – «Иэйи» в/а (сал. Татьяна Гурьева, Нам); «Бастын хор коллектива» номинация дипломунан уонна Анатолий Семенов дьизэ кэргэтэрэ олохтообут 10 тыһ. солк. бириистэринэн – «Ньургун» народнай хор-үгкүү коллектива (сал. Елена Кутукова, Нам) уонна «Дуолан» эр дьон хора (сал. Станислав Луковцев, Борофон, Уус-Алдан);

«Ансамбллар бастын салай-

ааччылары» номинацияга 10000 солк. бириһинэн (сертификат) Афанасий Татаринов; «Патриотизм традицияларыгар бэриниллээх буолуу иһин» номинацияга – «Дьизэрэй» в/а (Уус-Алдан, Таңда, сал. Клавдия Мурукова); «Фестиваль эрэлэ» номинацияга – «Фри-войс» в/а (Нам сэл., сал. Федот Соловьев) (хаартыскаҕа); «Төрөөбүт дойдуну хоһуйуу иһин» номинацияга – «Аргыс» в/а (Уус-Алдан, Түүлээх сэл., сал. Прокопий Богдашин); «Оригинальной чочуйуу» номинацияга – «Дьүрүскэн» в/а (сал. Иван Константинов, Булүү, Тьымпы сэл.); «Хоровой искусствонун пропагандалааһын иһин» номинацияга – Василий Алексеевич Зырянов («Энсиэли» в/а салайааччыта, Үөдэй); «Хоровой искусствонун сайдытыгар эрэллээх буолуу иһин» – «Ньидьили уолаттара» в/а – (сал. Иван Иванов, Кэбээйи Чагдата), «Фестивальга биһэ эрэллээх, бэриниллээх буолуу иһин» – «Аргыс» в/а (Токо сэл., Өлүөхүмэ улууһа).

Фестиваль кыайылаабын Гран-при хаһаайына буолбут Амма улуһун «Иэйи» народнай ансамблын салайааччытыгар Василий Неустроева «Нам улууһа» МТ баһылыгын I солбуйааччыта Н.В. Слепцов уонна улуус культуратын управлениетын начальнига И.С. Новиков «Ыллыллар эр хоһууттар» ырыа фестивалын көһө сылдьар кубогун көрөөччүлэр, кыттааччылар дохсун ытыс таһыныларын доһуоһунан, биһирэбиллэринэн үөрүүлээх быһыыга-майгыга туттардылар. Онон аныгыскай фестиваль Амма улуһун сиригэр-уотугар тэриллэн ытыллар буолла.

И. ИВАНОВ

Дьизэ кэргэн – иитии кыһата

Ийэ дьоло диэн тугуй? Ийэ буолбут, «ийэ» дэппит умнуллубат куннэрэ, оҕо хаампыт, бастаан сангарбыт кэрэ кэрдиис кэмнэрэ буолар. Ытаан бэбээрэр сана киһини күүрөччи көтөбөн аҕалалара, бу санаага хаа киһи тылынан сатаан эпшэт долгуйар тугэнэ. Кырачаан киһини күн сирин көрдөрбүккүттэн киэн туттарын, киһи хас хамсананытын, быһыытын-таһаатын ааҕа үөрэтэбин. Манньк үтүө түгэни олохторугар хаста да көрсүбүт улууспут маанылаах ийэлэрэ улууспуттар аҕыһа суохтар.

Олунньу 15 күнүгэр Хамаҕатта нэһилигэр «Түһүлгэ» сыһыанлан киһинигэр улуустаабы «Далбар Хотун -2013» күрэх урдүк таһымнаах ытыгылына. Быйылгы күрэххэ улуус нэһиликтэриттэн элбэх оҕолоох, нэһилиэк общественнай олоҕор олус көхтөөх 10 ийэ ох курдук онгостон, тап курдук таңнан-симэнэн кэлбиттэр. Тэрийээччилэринэн улуустаабы дьахтар сэбиэтэ, дьизэ кэргэн отделе уонна Хамаҕатта нэһилигин общественной түмүкүлэрэ буоллулар. Улуустаабы күрэх республикатаабы «Далбар Хотун» күрэх балаһыанньатыгар олоһуран ытыгылына. Сэттэ киһиттэн састаахтаах олус сирдээх дьүүлүүр сүбэ (председатель, улуустаабы дьахтар сэбиэтин председателэ С. Д. Кобякова) көрдө-иһиттэ.

Күрэх иннинэ дьүүлүүр сүбэ чилиэннэрэ, кэлбит ыалдьыттар, ылдыһааччылар кыттар ийэлэр нарын-намчы тарбахтарынан ууһаан-ууһаан онорбут малларын-салларын, таңастарын-саптарын быһыаһыны көрдүлэр. Элбэх оҕону көрүү-харайыы олус түбүктээх, оттон ону таһынан суохтан баары оноруу, өссө эбиитин киһи кэрэхсир гына ситэри үгүс сыраны-сылбаны, бириэмэни эрэйэр. Биһиртэн биһир онгуктары көрөн харах да сымнаата. «Киһи сатаабата суох» дьээн өс хохонун кыттааччылар өссө төгүл бэйэлэрин холорударынан чингэттилэр. Онон хас биһирдии ийэ мындыр онгуктарын сөбө көрдүбүт.

Күрэхтэһээччилэр туһунан

«ДАЛБАР ХОТУН- 2013»

кылаастык эттэххэ, 10 кыттааччыттан 4 кыттааччы нэһиликтэргэ «Намкомунтеплөэнерго» тэрилтэ туттаах үлэһиттэрэ. Онон олох-дьаһах коммунальнай хаһаайыстыба үлэһиттэрэ общественнай олоххо көхтөөхтөрүн көрдөрдүлэр. Биһиртэн биһир бэйэни билиһиннэрээччи үлэһиттэр тэрилтэлэрэ биһир буоларыттан сөрү дьээн сөхтүбүт. Өссө тэрилтэлэрин дьонно күүс-көмө, өйөбүл буолан кэлбиттэрэ биһирэбиллээх.

Күрэх биэс түһүмэтинэн ааста, бастакыта быһыаһыны көрүү. Маны таһынан экранга ийэлэри кэпсир видеороликтар көһүннүлэр. Оттон сыанаҕа тахсан бэйэни билиһиннэри иккис түһүмэҕэр далбар хотууттар кимтэн кимнээхтэрин, хантан хааннаахтарын, тугунан дьарыктаналларын сииһили бэйэлэрин тылларынан кэпсэттилэр. Саха мааны ыал ийэлэрэ буолалларын кэрэһэлиир оһуордаах мандардаах бэйэ-бэйэҕэ маарынаспат таңастары кэппиттэрэ, бастына, ытарҕа, илин кэбиһэр илиммиттэрэ көрүөхтэн кэрэтик көһүннэ.

Салгыы талааны көрүүгэ Мария Гуляева кыһыһыан Далаана ырыатын ыллаан кэлбит дьону олус долгутта. Дария Мальцева кэргэнинэн узбек үгкүүтүн бэрт эрчимнээхтик үгкүүлээн көрөөччүлэри ыһыаһыта-хаһыаһыта. Галина Маркова көмүс дорҕоону тиспит тойугунан таһыста. Раиса Уваровская таптал туһунан кэргэнинэн уонна табаарыстарын кытта гүөрт буолан ыллаатылар. Баай Бэстирикиэп сыдыаана Мария Дьяконова кыһыһыан шуточнай үгкүүнү толордулар. Любовь Васильева иэйиллээх хохонунан саҕалаата уонна «Хаар ырыата» дьээн бэйэтин тылларыгар уонна мелодиятыгар суруйбут истин ырыатын көрөөччүлэргэ бэлэхтэтэ. Сардана Неустроева олонхо бары жанрын толорон көрдөрдө. Анастасия Барашкова бэйэтэ тикпит сахалыы колориттаах таңастарын, биэчэргэ кэтэр былааччыларын оҕолоро, нэһилигин дьонно кэтэн киһи нарын ырыатыгар хааман

көрдөрдүлэр. Маргарита Андреева хомус тыаһын дьүрүүһүттэ. Светлана Петрова кэргэнинэн, оҕолорунан саха ыалын от кэмнинээҕи кэмин үгкүүлээн көрдөрдө.

Саамай кэтэһиилээх, долгутуулаах түгэнинэн «Дефиле» буолла. Манна киһэһэни былааччынан, киэргэнэн-симэнэн таһыстылар. Саала иһэ соһуйан, сөвөн хаһаангытааһар да чуумпуран олонор көрдүлэр. Ол курдук кэрэ мөһүөнүнэн, истин эйгэлэринэн дьон кутун туттулар.

Оттон саамай интэриэһинэй, күүтүүлээх түһүмэтинэн «Аһымал акция» буолла. «Аһымал акция» кыттааччылар дьизэлэригэр астаан кэлбит бүлүүдэлэрин кэлбит дьонго батарыахтаахтар. Аукцион балаһыанньатын курдук бастаан бэйэлэрэ сыана быһаллар, ол кэһнэ «ымсыырбыт» дьон сыанатын үрдэтэн бүтэһик эпшит киһи миньигэс бүлүүдөнү атыһылаһан дьизэтигэр илдэ барар. Оттон кирибит харчы күрэһи иллээн-саҕалаан ыһыһыт нэһилиэк инбэлиит оҕолоругар көмө харчы быһыһытынан бэрилиннэ. Түһүмэххэ тохтоотоххо, Мария Гуляева тыа сирин сыла биллэриллибитинэн балаһаннаах, сэргэлээх «Тыа сирэ» дьээн торду атыһыта таһаарда.

кириһиллээх буолла.

Чочумча тохтуу түһэн баран дьүүлүүр сүбэ түмүк таһаарда. Ол курдук, саамай элбэх оҕолоох, аҕыс оҕо тапталаах ийэтэ, Искра нэһилигиттэн сылдьар Маргарита Андреевна Егорова «Көрөөччүлэр биһирэбиллэрэ» аат хаһаайкатынан буолла. Киниэхэ дьизэ кэргэн отделе (салайааччы Т.Н. Степанова) сертификат туттарда. «Айыы Хотун» үтүө аат Кыһыл Дэриэбинэттэн сылдьар 4 оҕо амарах ийэттигэр Уваровская Раиса Аполлоновна буолла. «Сайдам Хотун» аат ингэрилиннэ Сардана Николаевна Неустроева (Партизан). «Дьонун Хотун» ааты сүктэ Галина Прокопьевна Маркова (Бөтүн). «Уран Хотун» кэрэ ааты сүктэ Мария Афанасьевна Дьяконова (Түбэ). Үөдэйтэн сылдьар Светлана Ивановна Петрова «Ытык Манньа Хотун» дьээн истингик ааттанна. Модут кыттыылааҕа Мария Семеновна Гуляева энкилэ суох «Талаан Хотун» буолла. «Алаһа Ийэ» аат хаһаайкатынан Дария Ивановна Мальцева (Аппааны) ааттанна. Киниэхэ «Ленскэй нэһилиэк» МТ иһит сэрвиһин бэлэх уунна. «Талба Хотун» аат кыайылаабынан Любовь Васильевна Иванова (Хамаҕатта) буолла. Бу анал аакка «Биһир ньыһыл Россия» Намнаабы салаата бириис быһыытынан конвекционнай оһох туруорда. Оттон тэрээһин кыайылааҕа Анастасия Касьяновна Барашкова (1 Хомустаах) «Далбар Хотун-2013» дьээн ааттаныаһын ааттанна (хаартыска ортоку). «Далбар Хотун» урдүк ааты сүкпүт үтүө ийэҕэ дьизэ кэргэн отделе сүрүн бириис быһыытынан иистэнэр массыһынан туттарда.

Ити курдук улуустаабы күрэх түмүгүнэн кыайыт кыттааччы салгы республикатаабы күрэххэ улуһун аатын ааттарга бэлэмнэнэр. Санаттаахха, быһырыһынгы республикатаабы күрэххэ улууспут чизин эмиэ 1 Хомустаахтан В.Д. Баишева көмүскэбитэ. Быйыһы кыттааччылар бука бары нэһилиэннэҕэ, ыччакка үтүө холобур буолаллар. Кинилэргэ бары үтүөнү, оттон А.К. Барашковага салгы күрэххэ кыттарыгар урдүк ситиһиилэри баҕарабыт.

М. ПЕТРОВА

Бэлиэ түгэннэртэн

Хас биридди киһи орто дойдуга кэлэн баран таптал дыккити иэйитигэр куустарар. Төрөөбүт дойдуга, ийэбэ, аҕаҕа тапталы таһынан, киһи улаатан атын, туора киһини туохха да

ра уонна Владимир Осиповтар бэйэлэрэ айбыт хоһооннорунан мини-сценка онорон кэлбит дьон биһирэбиллин ылын ыллылар. Кинилэр хоһооннорун эһиги дьүүлгүтүгэр таһаарабыт.

ТАПТАҔАР СҮРЭХТЭР ТҮҥҮЛГЭЛЭРИГЭР

тэнгэммэт күндүтэ буоларгына айбыта – айылаа биһир дыккити кестүүтэ. Таптал туһунан араас поэттар, прозаиктар о.д.а. очоттон баччаҕа диэри хомоҕой хоһоонноругар хохуйбуттара, ылбаҕай ырыаларыгар ыллаабыттара.

ТАПТАЛ БААР – ОЛОХ СЫРДЫК БЭЛЭБЭ

*Таптал, оо, таптал
Олоҕо күүрүтүтүң баар таптал,
Өбүгэ саҕайтаң баар таптал
Тапталла сүөл олох ончу сүөл.
Хас сиргэ төрөмнүтү киһи
Тапталларын аһанан кэлэр*

*Ийэ-аҕа, эбээ-эһээ
Тапталларын биһиги баарбыт.
Олох үчүгү өрүкүң
Таптал үрүгэ төлөрүң.*

*Таптал тымына сылаанын
Норчот бары билбэттээх.
Ийэ-аҕа тапталла,
Аҕа-ийэ сыһыана.*

*Таптал буолар ыраас-сырдык,
Кэрэ-нарын, чаҕылхай,
Киһи буолар долгутуулаах,
Ардыгар олох хомотуулаах.*

*Олох үчүгү кэргинилэр
Таптал баарын үчүгүмэ.
Быһына киһи сыһына сүөлүмэ,
Хара ҕайтаң, ҕалаҕайтаң.*

*Таптал дэһни билбит киһи
Олоҕор барытын ситиһсүмэ,
Олох барын-чэпчэкигин,
Ис түтүтүң барытын билбит.*

Таптал баар - олох сырдык бэлэбэ!

Хас биридди киһи бу олоххо төрөппүттэрин, дойдугун, чугас доборун, оҕолорун, сиэннэрин таптаары, таптатары төрүүрүн умнумуоххайын, доҕоттор.

М. ПЕТРОВА

Олунньу 15 күнүгэр Маймаҕа кулуубугар тапталлаахтар күннэригэр «Лирика киэһэтэ» буолан ааста. Бу темаҕа сөп түбэһиннэрэн сцена олус тупсарыллан оноһуллубут. Күлүмүрдүү уот-күөс, хатын, манан таһаһынан бүрүллүбүт олоппос, диван, чүмэчлээх төгүрүк остуол киһи сүргэтин көтөүр, эдэр сааһы санатар кэм дьон интэриэһин олус тарта.

Таптал туһунан киһи дууһатын манньытар ырыалары сыана ветераннара В.К. Собакина, М.Н. Лазарева, А.П. Осипов, В. Никифоров уонна 2001 с. «Туой Хайа» республикатааҕы ырыа күрүөһүн лауреата, 2002 с. «Саҕа ырыа» Гран-при хаһааһына, 2009-2010 сс. «Сарданалаах аартык», 2012 с. «Саҕа сүүрээһин» күрэхтэр дипломаннара оскуола-саад иитээччигэ Д.К. Обутова ыллаатылар. Олохтоох автордар Д.К. Обутова, М.Д. Бойтунова, Т.Д. Павлова

бэйэлэрэ айбыт хоһооннорун ис сүрэхтэн ийэн-куойан туран аахпыттарын нэһилиэнньэ олус биһирээтэ.

Оттон олунньу 23 күнүгэр Советскай Армия уонна Муоратааҕы байыаннай флот тэриллэбитэ 95 сылыгар аналаах биэчэр (тэрийээччи «Кыталык СДК» директора Павлова А.Е.) олус тэрээһиннээхтик барда. Биэчэргэ үс көлүөнэ дьон сырыттылар. Сулууспалаабыт дьон ахтыгы онордулар, оскуола оҕолорун кытта марш көрдөрдүлэр. Ити кэннэ эвэрдэ кэнсиэр көрдүбүт. Кэлбит дьон элбэҕи билбиттэрин таһынан, үгүс конкурса кыттан бириис арааһын хомуйдулар. Кинилэри дэлгэҕи астаах, итии чөйдөөх остуолунан көрүстүлэр. Бу курдук нэдиэлэ айы араас тэрээһиннэр ыгытыллар. Манна барытыгар нэһилиэнньэ көхтөөхтүк кыттар.

Т. Д. ПАВЛОВА, Маймаҕа

Күннэтэ көрөр дьоммут

Хатырык нэһилиэгэр до-руобуяа харыстабыла 1930 сылтан, бастакы медпуун арыллыаҕыттан аабыллар. Аптечная пуун 1967 с. арыллыбыта, онно 1974 сылтан күн бүгүнгэ диэри 40-ча сыл Портнягина З.К. үлэлээн кэллэ.

Зоя Калинична 1944 с. Уөһээ Бүлүү Далыр нэһилиэгэр 2 оҕолоох дьэ кэргэнгэ иккис оҕонон күн сириин көрбүтэ. 1963

с. оскуоланы бүтэрэн баран «Оскуола-производство- ВУЗ» девиннэн совхозка дояркалаабыта, биһир сыл почтабоннаабыта. 1966 сылтан Элгээйи аптекаҕар фасовщицалаабыта, онтон 1971 с. Дьокуускайдааҕы медицинскэй училищеҕа фармацевтической отделениеҕа үөрэнэ кирибита. 1974 с. үөрэҕин бүтэрэн Нам улуунун Хатырыктааҕы аптечнай пуунга үлэбэ анаммыта, онтон ыла харыс да сири халбарыйбакка үтүө суобастаахтык күн бүгүнгэ диэри үлэлээн кэллэ.

Ол кэмгэ аптека кыраҕас, оҕоһунан оттулар мас дьэбэ тулар этэ. Онно былыргы «дистилляторна», ууну сүүрдэр аппараатынан көннөрү күөл уутуттан бэйэтэ дистилированнай уу онорон, ол уунан стерильнэй, тымырга оноһуллар раствордары, иһиллэр микстура-лары, харах, кулгаах хааппыла-

ларын уода, убаас эми онорор этэ. Маны таһынан бороһуоктар, маастар барыта миэстэтигэр оноһуллаллара. Туттуллубут эмтэрин баанкаларын, бытыылкаларын нэһилиэнньэттэн төттөрү тутан бэйэтэ ыраастаан, сууйан оргутан «стерилизациялаан» хос-хос туттар этэ. Саамай түбүктээх үлэнэн стерильнэй эмтэри онорон баран «водяной баня» оргутуу. Бу сылларга оҕоһун отторго, уугун таһарга ыарахан үлэлэргэ үтүө суобастаахтык санитаркалар Мария Степановна Моисеева уонна Елена Гаврильевна Кайгородова

уран самодеятельноска. Үчүгэй дикциялаах буолан концерттарга ведушай, конференсье эппиэттээх эбээһинастэрин толороро. Уопсайынан дьону бэйэтин тула мунһар, тардар мааны майгылаах киһи быһытынан биһиргэ үлэлиир дьоно-сэргэтэ «Калиничнайт» диэн убаастаан кылгатын ааттыыллара элбэҕи этэр.

1977 с. Зоя Калинична Илья Иванович Портнягинныын, 4 оҕолоох оҕдообо киһилиин олохторун холбообуттара, онно бэйэтин биһир оҕотунан, биһир уол оҕону оҕоломмуттара, барыта 6 оҕону үөрэхтээн, атахтарыгар

ФАРМАЦИЯ – КИНИ ТАЛБЫТ ИДЭТЭ

үлэлэспиттэрэ. «Готовай» эмтэри Намтан баран аҕалар этэ. Маны таһынан эминэн нэһилиэнньэни хааччылар сылтан чугастааҕы нэһиликтэргэ Маймаҕаҕа, Түбүбэ, Модукка, Көбөкөнгө ый аайы атыылыы, былаан толоро диэн араас техниканан айанныыра. Олохтоох балыһа ыраастарын кытта отчуттарга, сайынгы лаабырдарга, тэрилтэлэргэ эмин туһунан куруук тэнгэ сылдан үлэлэхтэрэ. Тьа сириин ура-тытын харчыта суох дьонго наадалаах эмтэрин «иэс» биэрэн абырыыр. Итинник бэриниилээхтик үлэлээн Хатырыктааҕы аптечнай пуун улууска өрүү баһыннар ааттарыгар сылдар этэ, 1987 с. республикатааҕы аптечнай пууннар күрэхтэригэр бастакы миэстэни ылбыта.

Зоя Калинична үчүгэй үлэтин туоһулар: элбэх Махтал суруктар, грамоталар, 1985 сылтан коммунистическай үлэ ударнига, 1999 сылтан «Үлэ ветерана», 2000 сылтан «Саха сириин фармациятын туйгуна» бэлиэлэр. Маны таһынан киһи нэһилиэк общественнай олоҕор өрүү кытара – дьахтар комитетыгар, төрөппүттэр комитеттарыгар, уус-

туруоран улаатыннардылар, 7 сиэннээхтэр. Соҕотох быраас идэлээх кыыстар Сардаана билигин дьэ кэргэнинэн омок дойдутугар Швецияҕа олохсуйан олорор, онно аҕыйах сыллааҕыта кэргэнинэн күүлэйдээн сөбөн-махтайан кэлбиттэрэ.

Убаастабыллаах Зоя Калинична! Эийэхэ, ФАРМАЦЕВТ сэдэх идэлээх үлэһиппитигэр, биһиги нэһилиэкпит доруобуйатын харыстабылыгар улахан кылаатын иһин дириг махтал-бытын биллэрэбит. Баҕарабыт Эийэхэ, тапталлаах кэргэнгэ, амарах ийэбэ, иистөннөһөнгө, оҕуруотчукка, асчыкка, улахан дьэ кэргэн Далбар Хотунгар чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, аймах-билэ дьонун ытыктабылын ылан, билэр дьонун биһирэбилин истэн, ыччатын сылаас тапталын, сиэннэрин минньигэс мичээрин игэрэн, санаан сандардын, үйгөн уһаатын, сыралаах үлэнэн ситиһиллибит сыһыананы сөптөөхтүк тэринэн дьоллоох-соргулаах буол!

Альбина КУЛИЧКИНА
(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

Бүгүн кэпсиир киһим, оҕо сааһым дьүөгэтэ, Үөдэй нэһилигин бочуоттаах киһитэ, «Чуораанчык» оҕо сайдар киһинин старшай медицинскэй сиэстэрэ-тэ Зырянова Матрена Павловна буолар.

Киһи оҕо иитиитигэр үлэлэбитэ 40 сылын уонна 60 сааһын үбүлүйүүн үөрүүлээх быһыыга-

үөттөрдээх, уһун уулуссалардаах, үтүө үлэһит дьондордоох Үөдэй нэһилиэгэр ааспыта. Матрена Павловна 1974 сыллаахха Дьокуускайдааҕы медицинскэй училищени бүтэрэн сиэстэрэ-иитээччи идэтин ылан төрөөбүт Үөдэйин дьааһыла-саадыгар үлэбэ анаммыта. Онтон ыла 40

та. Өрөбүл күннэргэ ыанньык-сыттары солбуя тахсаллара. Араас субуотунууктар бөҕө ыгытыллар. Манна барытыгар иилээн-саҕалаан Матрена Павловна сатабыллаахтык тэрийэрэ. Иллэн камин былааннаахтык, көдүүстээхтик ыытар. Нэһилиэнньэ ыгыты-

СҮРЭҔИН СЫЛААҔА – КЫРАЧААННАРГА

сыл тухары, ханна да харыс сир халбарыйбакка кэнчээри ыччаты иитиигэ үтүө суобастаахтык, айымньылаахтык үлэли-хамсы сылдар. Өр сылларга сиэстэрэ-иитээччинэн үлэлэбитэ, үлэтигэр сүрдээх ирдэбиллээх, толоруугас, дьонго-сэргэбэ ытыктанар киһи. Эдэр специалистарга наставник. Кырачааннар чэгиэн-чэбдик буолууларыгар, кэрэбэ уһуйуллалларыгар улахан болгомтотун ууар.

Матрена Павловна кырачаан итиллээччилэрэ араас идэлэнэн билигин республикабыт араас мунуктарыгар үлэли-хамсы сылдыаллар, бэйэлэрэ ийэ-аҕа дэтэн, кырачаан оҕолорун итиллэбит детсадтарыгар аҕалылар. Бу мантан сүрдээһин үөрэ, киэн тутта кэпсиир. Кэлин старшай сиэстэрэнэн үлэлэбитэ балачча өр буолла. Маны таһынан нэһилиэк общественнай олоҕор актыбынайдык кыттар. 1997 сылтан өр кэмнэргэ профсоюз председателинэн үлэлэбитэ, уларыта тутуу ыарахан кэмигэр коллективы түмэн, нэһилиэнньэ ортотугар үлэ бөҕөнү ыппы-

лар конкурстарга кыттан 2011 с. «Бастын көбөрдүү» номинация кыайыылааҕа буолбута. Өр сылларга оҕо иитиитигэр үлэтэ сыаналанан «За вклад в развитие дошкольного образования» бэлиэнэн, Бочуотунай грамоталарынан, Махтал суруктарынан бэлиэтэммитэ. Үөдэй нэһилиэгин бочуоттаах киһитэ буолбута даҕаны элбэҕи кэпсиир. Матрена Павловна төрөөбүт нэһилиэгин сайдыытыгар бөдөн кылаатын киллэрсэр. Кэнчээри ыччаты иитиигэ туох баар дьобурун, талаанын ууран үлэлиир дьоннортон биһирдэстэрэ буолар.

Күндү дьүөгэбин, коллегабын 60 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүгүнэн, үбүлүйүүнэн, итиитик-истинник эвэрдэлибин! Баҕарабын чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, саппаһырат санааны, дьолу-саргыны. Өссө даҕаны уһунуук үлэлэбэ, дьон-сэргэ махталын ыла тур.

Т. ЗЫРЯНОВА,
Саха республикатын үөрэҕириитин туйгуна
(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

майгыга бэлиэтиир.

Матрена Павловна 1953 с. Үөдэй нэһилиэгэр 4 оҕолоох Зыряновтар дьэ кэргэттэригэр күн сириин көрбүтэ. Төрөппүттэрэ Мария Ивановна уонна Павел Павлович колхоз, совхоз ыарахан үлэтигэр саастарын тухары үтүө суобастаахтык үлэлэбиттэрэ, үлэ уонна тыыл ветераннара этилэр. Мотя ово сааһа үмүөрүсүт

БЕКЕТОВЫ ЫЛЛАРЫН!

ХАРАТААЛА хаһан да сыйынан суруйбат! „Нам түм сүүтэ“ холбоһук, Нам улууһун олохтоохторо, Нам ыччаттара, бары сахалар баар буоллаххытына, 1630 сыллартан ордук хото намнары эрэйдээбит-сордообут, муннаабыт, эбиитин Бөтүнгэ 200 Нам дьахталларын, биир оччо Нам оҕолорун сыгыннахтаан баран уматан өлөрбүт бандьыт Бекетов пааматынньыгы дьоллоох Дьокуускай куорат Чернышевской уулуссатыттан туурдаран ылан бырахтары туруорсары садалаан. Онтон ылата „нууччалыы“ ааттаны, православиэ итэҕэлэ күүс өттүнэн сахаларга өттөйөн кирибитэ. Умайан, хоруоран-харааран тумнастан өлбүт эбээлэрбит, эдьийдэрбит барахсаттар куттара, хойутаан да буоллар, сыннынан онуларын булалларын туһугар БЕКЕТОВ ПААМАТЫННЬЫГЫН ЫЛЛАТТАРЫН! Куттара ыар эрэйтэн, хара баттабылтан босхолонон ырайга тийиэллэрин туһугар. Дьахталлары кыдыйыт бэниэччик аатын ааттаатым. Дьэ, Нам кыһабын, Нам уолабын, көгүл боотурбун, бииргэ үлэлээбит мүдүлүкпүн, хоту хоһууммун, хоту эр бэрдэбин, бигэбин, бэппин... диригитин дьэ бигэргэтин, дьыннээх боотурдар бааргытын көрдөрүн, өбүгэлэргит сырдык ааттарын быһаан. Миэхэ эрэ сүктэримэн. Эдэр сахаларга өбүгэлэргиттэн кэлбит улуу соруудагы туттарыбын. Убайдаргыт кыайбатахтарын кыайың! Кэлэр көлүөнэ оҕолоргутун-сизинэргитин хара балыыртан быһаан. Хара баһаан хара омукарга суураллыбат иннигэр, сэнэппэт туһугар саха буола охсун, якут буолан бүтүн. Умайан, атаҕастанан-баттанан өлбүт өбүгэлэргитин көмүскэһиң. Ол кэннэ биирдэ, көгүл боотурдарыт дэһээрин! Ону өйдөөң. Дьыннээхтик өбүгэлэрин туһугар күннэтэ туруулаһа сылдыар Боотур - Харатаала баар! Ону өйдөөң-өйөөң - сахалар баар буоллаххытына. Өбүгэлэргит эмиз өйдүөхтэрэ, өйдөөтөххүтүнэ - Өйүөхтэрэ! Билинги аак-

кыт-суолгут, тылгыт-өскүт, саҕаҕыт-араспааннаҕыт, итэ-вэлгит, сиэргит-туомгут, туруорсаргыт сахалыы буоллаҕына, соруудаҕы Кыайдаххытына биирдэ эрэ - Саха буоларгытын өйдөөң! Дьэ, хайаһар эбиккит? Кураанаҕы куолулаабакка саха буола охсун. Аны уруускайды этэрбин көгүллээң. Уруустар эмиз аахтыннар диэн. Нам Уруустара эмиз турунун, Бекетовы ылларың! (Приведу достоверные факты истории вхождения народа саха в состав России, из материалов Республиканского архива): „Атаман Бекетов с начала приезда 1622 года, сразу начал убивать, расстреливать, пороть под страхом смерти, угнетать и ущемлять права человека“. Местные саха не смогли устоять охотничьиими луками, против пушек и самопальных пороховых ружей. Они же охотниками были, а не людодубийцами (все виды батыя, кылыс, үнүү горюят об этом - только для охоты и предназначены). Бекетов Всю Долину Туймаада присваивал, отрубил голову главы инородцев Тыгына. От мести местного населения закрывался в наспах построенных казаками смотровых бревенчатых башнях, собирав дань, украл и силой забирал накопленную большим трудом пушнину, сам не охотился... Разве он - основоположник города? Сами посмотрите, башни построенные казаками только для стрельбы и пригодны, с маленькими дырочками для стволов ружий и самопалов. Летом, когда местные саха сняли осаду башен на местности Воин, ныне на территории 2 Хомустаха Намского улуса, (все саха ушли на сенокос, не до него было, надо зимние запасы для скота приготавливать) думали, что одумается, ТАНАРА его надодумит... А они вышли из оккупированных башен и начали массово расстреливать мирных жителей; жгли, топили, били саблями, расстреливали и так далее. На острове „Сага Арыы“, „Нуучча уҕуохтаах“ была нервная ВОЙНА! Не поверившие, идите в архив! Бекетов - само-

званец, насильник, заранее подготовленный, снаряженный воин завоеватель! Колонна в виде сэргэ пусть стоит, как память о 380-летней Дружбы с Россией, были же хорошие люди русские. И аура мирная, энергия с этой колонны исходит положительная, даже целебная! А, от черной статуи Бекетова отрицательная энергия исходит, руками не прикасайтесь! Памятник Бекетова надо убрать и нужно снять! Петрушку Бекетова даже на своей родной стране русский народ его не почитал, за плохой и злой нрав служители святых православных церквей его тело дали собакам на съедение. Даю отрывок из книги Владимира Пестерева «История Якутии в лицах» стр. 19-20 и «Страницы истории Якутии в документах, легендах и мифах», 72 стр.: «Первооснователь города Якутии Петр Бекетов - один из ярких и колоритных фигур казаков - землепроходцев 17 века. Сам же Петр Бекетов так же, жестоко покорял якутские улусы, заставлял платить яса в соответствии своей морали. Жизнь Бекетова оборвалась трагически. Скончался скоропостижно в Тобольске 4 марта 1655 г. по дороге домой, он поссорился с сибирским архиепископом Симеоном и протопопом Аввакумом.

В отместку архиепископ приказал “завернуть” труп Бекетова и бросить псам во двор, а всем горожанам запретил оплакивать умершего землепроходца, как негражданина грешника». Все его антибожьи дела, имена и фамилии Бекетова на улицах, его памятники на площадях, портят святой лик истории великого русского народа в Отечестве Сибири, на святой груди матушки всяя Руси. Тем более на Земле Саха! Освободите площадь от Бекетова. Очистите Дух Сердца Земли!

**Духовный вдохновитель,
Член Союза журналистов
РФ, лектор РО „Знание“
ХАРЫСХА УОЛА
ХАРАТААЛА ХАРЫСТАС**

15 марта - Всемирный день защиты прав потребителя
23 марта - день прав человека в Республике Саха Якутия

Положение о проведении

турнира знатоков по праву «Мир моих прав»

Организаторы конкурса: Намская улусная библиотека им. Н.М. Рыкунова, улусная комиссия по делам несовершеннолетних и защите их прав МО «Намский улус», ТО «Управление Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском улусе, клуб «Правовед».

Цели: формирование правовой культуры, стимулирование интереса учащихся к изучению предмета; выявление школьников, проявляющих интерес и особые способности к изучению права; анализ уровня подготовленности, широты кругозора и мышления учащихся; накопление опыта по развитию правовой культуры учащихся.

Сроки проведения: викторина проводится в два тура.

I тур проводится заочно с 1-го по 11 марта 2013 г. Работы принимаются в печатном и рукописном виде в Намской улусной библиотеке. Во втором туре приглашаются учащиеся, набравшие 50% правильного ответа.

II тур и подведение итогов проводится 23 марта в 14 ч. в Намской улусной библиотеке им. Н.М. Рыкунова.

Условия конкурса: в улусном конкурсе принимают участие учащиеся с 9-11 класс. Победители I тура принимают участие во II туре.

Работы I тура принимаем в письменном виде по адресу: с. Нам, ул. И. Винокурова, 6. Центральная улусная библиотека до 11 марта. На титульном листе ответов заочной викторины укажите ФИ.О., класс, школу, адрес, телефон домашний, сотовый.

II тур проводится в форме письменных ответов на вопросы.

Награждение победителей: всем участникам II тура вручаются сертификаты. Победители награждаются специальными ценными призами

Для организации, проведения и подведения итогов улусной викторины создаются оргкомитет и жюри. По всем вопросам обращайтесь по телефону: 41-7-59, к Корниловой Вере Афанасьевне. Вопросы I тура

1. Когда была одобрена Конвенция о защите прав ребенка Гене-

Тоскин С.И.).

**Председатель Улусного (районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин**

РЕШЕНИЕ № 3-5 от 21 января 2013 г.

Об отчете Главы муниципального образования «Намский улус» «Об основных итогах экономического и социального развития МО «Намский улус» за 2012 г.»

Заслушав и обсудив отчет Главы муниципального образования «Намский улус» Ильина Альберта Иннокентьевича «Об основных итогах экономического и социального развития МО «Намский улус» за 2012 г.», в соответствии с Федеральным законом № 131-ФЗ, Уставом муниципального образования «Намский улус» и Положением «О порядке представления и рассмотрения ежегодного отчета Главы муниципального образования «Намский улус» от 27.01.2011 г. № 1-1, Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. «Утвердить» отчет Главы муниципального образования «Намский улус» Ильина Альберта Иннокентьевича и деятельность администрации муниципального образования «Намский улус» за 2012 г.

2. Настоящее решение вступает в силу со дня его принятия.

3. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Эн-сиэли» и разместить на официальном сайте МО «Намский улус» www.demo.5.ykt.ru.

**Председатель Улусного (районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин**

РЕШЕНИЕ № 3-1 от 21 января 2013 г.

Об утверждении Инвестиционной программы МО «Намский улус» на 2013 год

В соответствии с п.1 ч.1 ст.15, с пп.2 п.10 ст.35 Федерального закона от 06.10.2003 №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», с ч.1 ст.9 Бюджетного кодекса РФ, Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Утвердить Инвестиционную Программу МО «Намский улус» на 2013 год согласно приложению к настоящему решению.

2. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Эн-сиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.demo.5.ykt.ru.

3. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (председатель Шарапов А.Г.).

**Председатель Улусного (районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин**

РЕШЕНИЕ № 3-2 от 21 января 2013 г.

О внесении изменений и дополнений в решение Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» от 29 декабря 2011 г. №11-5 «О бюджете МО «Намский улус» Республики Саха (Якутия) на 2012 год» (в редакции решениями УСД МО «Намский улус» от 01.03.2012 г. №2-2, от 29.05.2012 г. №4-5, от 18.06.2012 г. №5-3, от 26.07.2012

г. №6-1, от 19.09.2012 г. №7-3).

Руководствуясь Бюджетным кодексом Российской Федерации, Положением о бюджетном устройстве и бюджетном процессе, в соответствии с Законом Республики Саха (Якутия) «О государственном бюджете Республики Саха (Якутия) на 2012 год», Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Внести в решение Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» от 29 декабря 2011 г. №11-5 «О бюджете МО «Намский улус» Республики Саха (Якутия) на 2012 год» (в редакции решениями Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» от 01.03.2012 г. №2-2, от 29.05.2012 г. №4-5, от 18.06.2012 г. №5-3, от 26.07.2012 г. №6-1, от 19.09.2012 г. №7-3), следующие дополнения и изменения:

1.1. В пункте 1 статьи 1 цифры «1 574 834,3361» заменить цифрами «1 936 275,69304», цифры «1 505 434,7961» заменить цифрами «1 865 083,54504»;

1.2. В пункте 2 статьи 1 цифры «1 578 168,7161» заменить цифрами «1 944 547,53644»;

1.3. В пункте 3 статьи 1 цифры «3 334,38» заменить цифрами «8 271,8434»;

1.4. В пункте 3 статьи 3 цифры «50 135,981» заменить цифрами «80 128,03389»;

1.5. В пункте 4 статьи 3 цифры «866 261,548» заменить цифрами «1 371 292,74504»;

1.6. В пункте 5 статьи 3 цифры «291 823,320» заменить цифрами «307 088,452»;

1.7. В пункте 6 статьи 3 цифры «1 783,08700» заменить цифрами «1 838,52900»;

1.8. В пункте 7 статьи 3 цифры

«19 954,00» заменить цифрами «22 872,32837»;

1.9. Приложения №3, №5, №6, №7, №8, №8.2, №9, №11, №12, №14 к решению Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» от 29 декабря 2011 года №11-5 заменить соответственно приложениями к настоящему решению.

2. Настоящее решение вступает в силу со дня его официального опубликования.

3. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Эн-сиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.demo.5.ykt.ru.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (председатель Шарапов А.Г.).

**Председатель Улусного (районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин**

РЕШЕНИЕ № 3-3 от 21 января 2013 г.

Об утверждении муниципальной целевой программы «Харысхал» на 2013-2016 гг.»

Руководствуясь Федеральным законом от 06.10.2003 №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Уставом муниципального образования «Намский улус», Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Считать утратившим силу Решение Улусного (районного) Совета депутатов МО «Намский улус» от 28.11.2012 г. №9-3 «Об утверждении муниципальной целевой программы «Харысхал» на 2013-2016 г.г.»

Понедельник, 4 марта

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35, 13.50 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор
12.10 Время обедать!
12.50 Доброго здоровьица! 12+
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 12+
15.15 Дешево и сердито
16.00 Ирина Купченко. Необыкновенное чудо 12+
17.00 Т/с "Неравный брак" 16+
18.00 Вечерние Новости
18.50 Давай поженемся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с "Анна Каренина" 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Свобода и справедливость 18+
01.05 Ночные новости
01.25 Х/ф "Эль Марьячи" 16+
03.00 Х/ф "В эту игру могут играть двое" 16+

Вторник, 5 марта

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05, 04.20 Контрольная закупка
09.35, 13.50 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор
12.10 Время обедать!
12.50 Доброго здоровьица! 12+
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 12+
15.15 Дешево и сердито
16.00 Прекрасная Эльза 12+
17.00 Т/с "Неравный брак" 16+
18.00 Вечерние Новости

18.50 Давай поженемся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с "Анна Каренина" 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости
00.20 Лилехаммер 18+
01.15 Х/ф "Добро пожаловать в Лэйквью!" 16+
03.30 Т/с "Следствие по телу" 16+

Среда, 6 марта

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05, 04.10 Контрольная закупка
09.35, 13.50 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор
12.10 Время обедать!
12.50 Доброго здоровьица! 12+
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 12+
15.15 Дешево и сердито
16.00 Замуж за принца 16+
17.00 Т/с "Неравный брак" 16+
18.00 Вечерние Новости
18.50 Давай поженемся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с "Анна Каренина" 16+
22.30 Олег Янковский, Александр Абдулов. Последняя встреча 12+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости
00.20 Т/с "Гримм" 16+
01.15 Х/ф "Крутой и щипочки" 12+
03.15 Т/с "Следствие по телу" 16+

Четверг, 7 марта

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05, 05.10 Контрольная закупка
09.35, 13.50 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор
12.10 Время обедать!
12.50 Доброго здоровьица! 12+
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 12+
15.15 Дешево и сердито
16.00 Прекрасная Эльза 12+
17.00 Т/с "Неравный брак" 16+
18.00 Вечерние Новости

ца! 12+
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 12+
15.15 Дешево и сердито
16.00 Многодетные новости 12+
17.00 Т/с "Неравный брак" 16+
18.00 Вечерние Новости
18.50 Давай поженемся! 16+
19.50 Поле чудес
21.00 Время
21.30 Х/ф "Красотка" 16+
23.45 Вечерний Ургант 16+
00.40 Х/ф "Письма к Джульетте" 12+
02.30 Х/ф "Семейка Джонсов" 16+
04.20 Т/с "Следствие по телу" 16+

Пятница, 8 марта

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Ералаш
06.30 Х/ф "Женщины"
08.30 Х/ф "Королева бензokolонки"
10.10 Х/ф "Весна на Заречной улице"
12.15 Х/ф "Титаник" 12+
15.55 Х/ф "Самая обаятельная и привлекательная"
17.30 Угадай мелодию
18.00 Х/ф "Служебный роман"
21.00 Время
21.20 Х/ф "Мамы"
23.20 Самый лучший день. Юбилейный концерт Григория Лепса 16+
00.55 Х/ф "Колдунья" 12+
02.50 Х/ф "Рейчел выходит замуж" 16+
04.50 Т/с "Следствие по телу" 16+

Суббота, 9 марта

05.50, 06.10 Х/ф "Продлись, продлись, очарованье..."
06.00, 10.00, 12.00 Новости
07.35 Играй, гармонь любимая!
08.20 М/с "Джейк и пираты Нетландии"
08.50 М/с "Смешарики. Новые приключения"
09.00 Умницы и умники 12+
09.45 Слово пастыря
10.15 Смак 12+

10.55 Андрей Миронов и его женщины 12+
12.10 Женский журнал
12.15 Х/ф "Небесные ласточки"
14.55 Х/ф "Служебный роман"
18.00 Вечерние Новости
18.15 Кто хочет стать миллионером?
19.25 Х/ф "Мужчина с гарантией" 16+
21.00 Время
21.20 Сегодня вечером 16+
22.50 Филипп Киркоров, Леонид Агутин, Алсу, Сергей Лазарев в юбилейном концерте группы "А-Студио"
00.35 Сверхновый Шерлок Холмс. "Элементарно" 16+
01.30 Х/ф "Жизнь как мечта" 12+
03.35 Х/ф "Автобусная остановка"
05.20 Контрольная закупка

Воскресенье, 10 марта

05.50, 06.10 Х/ф "Инспектор уголовного розыска"
06.00, 10.00, 12.00 Новости
07.40 Армейский магазин 16+
08.15 М/с "Аладдин"
08.45 М/с "Смешарики. ПИН-код"
08.55 Здоровье 16+
10.15 Непугувые заметки 12+
10.35 Пока все дома
11.25 Фазенда
12.15 Х/ф "Соломенная шляпка"
14.45 Андрей Миронов, Иннокентий Смоктуновский, Ольга Аросева, Олег Ефремов, Анатолий Папанов в фильме "Берегись автомобиля"
16.30 Форт Боярд 16+
18.00 Один в один!
21.00 Воскресное "Время"
22.00 Большая разница ТВ 16+
23.50 Юбилейный концерт Вячеслава Бутусова
01.35 Х/ф "8 миль" 18+
03.35 Т/с "Следствие по телу" 16+
04.25 Контрольная закупка

РОССИЯ 2

Понедельник, 4 марта

11.00, 13.45 Все включено 16+
11.50, 08.40 Моя планета
12.15 Угроза из космоса
13.05, 15.00, 23.20 Вести-спорт
13.15 Моя рыбалка
14.40, 17.40, 07.55 Вести.ру
15.10 Х/ф "Турбулентность" 16+
17.10 Наука 2.0
18.00 Местное время. Вести-Спорт
18.30 Художественная гимнастика. Гран-при
20.45 Биатлон. Кубок мира. Трансляция из Норвегии
23.30 Премия "Щит и роза"
01.25 Хоккей. КХЛ. 1/4 финала конференции "Задпад". Прямая трансляция
03.45 Неделя спорта
04.50 Альтернатива
05.20 90x60x90
05.55 Футбол. Чемпионат Англии. "Астон Вилла" - "Манчестер Сити". Прямая трансляция
08.10 Вопрос времени
10.30 Рейтинг Баженова. Законы природы

Вторник, 5 марта

11.00, 13.45 Все включено 16+
11.50 Вопрос времени
12.20, 09.10 Моя планета
13.05, 15.00, 18.00, 05.35 Вести-спорт
13.15 Диалог
14.40, 17.40, 07.50 Вести.ру
15.10 Х/ф "Стэлс в действии" 16+
17.05, 20.50, 21.20 Наука 2.0
18.10 Братство кольца
18.40 Х/ф "Отряд "Дельта 2" 16+
22.25 Основной состав
22.55 Хоккей. КХЛ. 1/4 финала конференции "Восток". Прямая трансляция
01.15 Х/ф "Теневой человек" 16+
03.05 Х/ф "Красная жара" 16+
05.05 IDетектив 16+

05.50 Х/ф "Турбулентность" 16+
08.05 Интернет. Ничего личного
10.30 Рейтинг Баженова. Законы природы
11.00, 13.45 Все включено 16+
11.50, 08.25 Моя планета
13.05, 15.00, 18.00, 23.45, 13.15 Язь против еды
14.40, 17.40, 07.40 Вести.ру
15.10 Х/ф "Детонатор" 16+
17.10 Наука 2.0
18.10 Альтернатива
18.40 Х/ф "Красная жара" 16+
20.40 Смешанные единоборства. BELLATOR. Трансляция из США 16+
21.55 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины. "Кузбасс" (Кемерово) - "Зенит-Казань". Прямая трансляция
23.55 Х/ф "Мы из будущего 2" 16+
20.40 Смешанные единоборства. BELLATOR. Трансляция из США 16+
21.55 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины. "Кузбасс" (Кемерово) - "Зенит-Казань". Прямая трансляция
23.55 Х/ф "Мы из будущего 2" 16+
02.20 Х/ф "Мы из будущего 2" 16+
04.15 Полигон
04.50 Рейтинг Баженова. Могло быть хуже 16+
05.35 Х/ф "Отряд "Дельта 2" 16+
07.55 IDетектив 16+

Среда, 6 марта

11.00, 13.45 Все включено 16+
11.50, 08.25 Моя планета
13.05, 15.00, 18.00, 23.45, 13.15 Язь против еды
14.40, 17.40, 07.40 Вести.ру
15.10 Х/ф "Детонатор" 16+
17.10 Наука 2.0
18.10 Альтернатива
18.40 Х/ф "Красная жара" 16+
20.40 Смешанные единоборства. BELLATOR. Трансляция из США 16+
21.55 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины. "Кузбасс" (Кемерово) - "Зенит-Казань". Прямая трансляция
23.55 Х/ф "Мы из будущего 2" 16+
20.40 Смешанные единоборства. BELLATOR. Трансляция из США 16+
21.55 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины. "Кузбасс" (Кемерово) - "Зенит-Казань". Прямая трансляция
23.55 Х/ф "Мы из будущего 2" 16+
02.20 Х/ф "Мы из будущего 2" 16+
04.15 Полигон
04.50 Рейтинг Баженова. Могло быть хуже 16+
05.35 Х/ф "Отряд "Дельта 2" 16+
07.55 IDетектив 16+

Четверг, 7 марта

11.00, 13.35 Все включено 16+
11.50, 08.35 Моя планета
12.55, 14.50, 18.00, 00.05, 06.25 Вести-спорт
13.05, 23.00 Рейтинг Баженова. Могло быть хуже 16+
14.30, 17.30, 07.10 Вести.ру
15.10 Х/ф "Отряд "Дельта 2" 16+
18.10 Х/ф "Теневой человек" 16+
20.00, 07.40 "Удар головой". Футбольное шоу
21.05 Биатлон. Кубок мира. Индивидуальная гонка. Женщины. Прямая трансляция из Сочи
00.20 Биатлон. Кубок мира. Индивидуальная гонка. Мужчины. Прямая трансляция из Сочи
02.10 Х/ф "Скалолаз" 16+
04.20 Х/ф "Красная жара" 16+

16+
06.40 Наука 2.0
09.05 Хоккей. КХЛ. 1/2 финала конференции "Задпад"
11.00, 08.20 Моя планета
12.20 Вести.ру
12.50, 15.00, 01.15 Вести-спорт
13.00 Смешанные единоборства. BELLATOR. Магомедракул "Фродо" Хасбулаев (Россия) против Марлона Сандро (Бразилия). Прямая трансляция из США
15.15 Х/ф "Мы из будущего 2" 16+
17.45 Х/ф "Мы из будущего 2" 16+
19.55 Хоккей. КХЛ. 1/2 финала конференции "Восток". Прямая трансляция
22.15 Хоккей. КХЛ. 1/2 финала конференции "Задпад". Прямая трансляция
01.25 Профессиональный бокс. Дмитрий Чудинов (Россия) против Милтона Нуньеса (Колумбия). Прямая трансляция
04.30 Х/ф "Скалолаз" 16+
06.40 Смешанные единоборства. BELLATOR. Магомедракул "Фродо" Хасбулаев (Россия) против Марлона Сандро (Бразилия). Трансляция из США 16+
07.50 Вопрос времени
10.30 Рейтинг Баженова. Законы природы

Пятница, 8 марта

11.00, 08.20 Моя планета
12.20 Вести.ру
12.50, 15.00, 01.15 Вести-спорт
13.00 Смешанные единоборства. BELLATOR. Магомедракул "Фродо" Хасбулаев (Россия) против Марлона Сандро (Бразилия). Прямая трансляция из США
15.15 Х/ф "Мы из будущего 2" 16+
17.45 Х/ф "Мы из будущего 2" 16+
19.55 Хоккей. КХЛ. 1/2 финала конференции "Восток". Прямая трансляция
22.15 Хоккей. КХЛ. 1/2 финала конференции "Задпад". Прямая трансляция
01.25 Профессиональный бокс. Дмитрий Чудинов (Россия) против Милтона Нуньеса (Колумбия). Прямая трансляция
04.30 Х/ф "Скалолаз" 16+
06.40 Смешанные единоборства. BELLATOR. Магомедракул "Фродо" Хасбулаев (Россия) против Марлона Сандро (Бразилия). Трансляция из США 16+
07.50 Вопрос времени
10.30 Рейтинг Баженова. Законы природы

Суббота, 9 марта

11.00 Профессиональный бокс. Магомед Абдусаламов (Россия) против Виктора Бисбая (Пуэрто Рико). Прямая трансляция из США
13.00, 14.35, 18.00, 05.25 Вести-спорт
13.15 Диалог
13.45, 07.20 Моя планета
14.05 В мире животных
14.50, 06.50 Индустрия кино
15.20 Х/ф "Скалолаз" 16+
17.30 IDетектив 16+
18.15 24 кадра 16+
18.45 Наука на колесах
19.15 Наука 2.0
19.50 Лыжный спорт. Кубок мира. Спринт. Прямая трансляция из Финляндии
21.00 Профессиональный бокс. Магомед Абдусаламов (Россия) против Виктора Бисбая (Пуэрто Рико). Прямая трансляция из США
13.00, 14.35, 18.00, 05.25 Вести-спорт
13.15 Диалог
13.45, 07.20 Моя планета
14.05 В мире животных
14.50, 06.50 Индустрия кино
15.20 Х/ф "Скалолаз" 16+
17.30 IDетектив 16+
18.15 24 кадра 16+
18.45 Наука на колесах
19.15 Наука 2.0
19.50 Лыжный спорт. Кубок мира. Спринт. Прямая трансляция из Финляндии

трансляция из Финляндии
21.00 Биатлон с Дмитрием Губерниевым
21.50 Биатлон. Кубок мира. Спринт. Мужчины. Прямая трансляция из Сочи
23.30 Биатлон. Сочи
00.50 Биатлон. Кубок мира. Спринт. Женщины. Прямая трансляция из Сочи
02.25 "Планета футбола" Владимира Стогниенко
03.25 Футбол. Кубок Англии. 1/4 финала. "Манчестер Сити" - "Барнсли". Прямая трансляция
05.40 Профессиональный бокс. Магомед Абдусаламов (Россия) против Виктора Бисбая (Пуэрто Рико). Трансляция из США

Воскресенье, 10 марта

11.00 В мире животных
11.25, 07.40 Моя планета
13.05, 14.40, 17.45, 05.35 Вести-спорт
13.15 Моя рыбалка
13.45 Язь против еды
14.15 Страна спортивная
14.50 Цена секунды
15.35 Х/ф "Теневой человек" 16+
17.30 АвтоВести
17.55 Лыжный спорт. Кубок мира. Женщины. 10 км. Прямая трансляция из Финляндии
21.25 Биатлон. Кубок мира. Эстафета. Мужчины. Прямая трансляция
11.00 Профессиональный бокс. Магомед Абдусаламов (Россия) против Виктора Бисбая (Пуэрто Рико). Прямая трансляция из США
13.00, 14.35, 18.00, 05.25 Вести-спорт
13.15 Диалог
13.45, 07.20 Моя планета
14.05 В мире животных
14.50, 06.50 Индустрия кино
15.20 Х/ф "Скалолаз" 16+
17.30 IDетектив 16+
18.15 24 кадра 16+
18.45 Наука на колесах
19.15 Наука 2.0
19.50 Лыжный спорт. Кубок мира. Спринт. Прямая трансляция из Финляндии
21.25 Биатлон. Кубок мира. Эстафета. Мужчины. Прямая трансляция
11.00 Профессиональный бокс. Магомед Абдусаламов (Россия) против Виктора Бисбая (Пуэрто Рико). Прямая трансляция из США
13.00, 14.35, 18.00, 05.25 Вести-спорт
13.15 Диалог
13.45, 07.20 Моя планета
14.05 В мире животных
14.50, 06.50 Индустрия кино
15.20 Х/ф "Скалолаз" 16+
17.30 IDетектив 16+
18.15 24 кадра 16+
18.45 Наука на колесах
19.15 Наука 2.0
19.50 Лыжный спорт. Кубок мира. Спринт. Прямая трансляция из Финляндии

РОССИЯ 1

Понедельник, 4 марта

05.00 Утро России
09.00 Утро России
09.45 О самом главном
10.30 Кулагин и партнеры 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с "Тайны следствия" 12+
12.50 Дело X. Следствие продолжается 12+
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с "Ефросинья. Таёжная любовь"
15.45 Т/с "Тайны института благородных девиц"
17.50 Т/с "Катерина. Семья" 12+
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Прямой эфир 12+
21.25 Т/с "Катерина. Другая жизнь" 12+
00.10 Дежурный по стране
01.05 Девчата 16+
01.45 Вести+

Вторник, 5 марта

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Кулагин и партнеры 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с "Тайны следствия" 12+
12.50 Дело X. Следствие продолжается 12+
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с "Ефросинья. Таёжная любовь"
15.45 Т/с "Тайны института благородных девиц"
17.50 Т/с "Пилот международных авиалиний" 12+
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Прямой эфир 12+
21.25 Т/с "Катерина. Другая жизнь" 12+
23.20 Специальный корреспондент
00.20 Тайна горы мертвецов. Перевал Дятлова 16+
01.20 Вести+

Среда, 6 марта

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Кулагин и партнеры 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с "Тайны следствия" 12+
12.50 Дело X. Следствие продолжается 12+
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с "Ефросинья. Таёжная любовь"
15.45 Т/с "Тайны института благородных девиц"
17.50 Т/с "Пилот международных авиалиний" 12+
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Прямой эфир 12+
21.25 "Юрмала". Фестиваль юмористических программ 12+
23.20 Х/ф "Услышь мое сердце" 12+
04.55 Х/ф "Кубанские казаки"
07.00 Х/ф "Не может быть!"
08.55 Х/ф "По семейным

обстоятельствам"
11.35, 14.20 Х/ф "Женить миллионера" 12+
14.00, 20.00 Вести
15.30 Кривое зеркало. Театр 16+
18.05 Когда поют мужчины
20.35 Х/ф "Любовь и голуби"
22.45 Праздничное шоу Валентина Юдашкина
00.55 Х/ф "Южные ночи" 12+

Суббота, 9 марта

04.55 Х/ф "Будьте моим мужем"
06.35 Сельское утро
07.05 Диалог
08.00, 11.00, 14.00 Вести
08.10, 11.15, 14.20 Вести-Москва
08.20 Военная программа
08.50 Планета собак
09.25 Субботник
10.05 Пугачева, Распутин... Все звезды Дербенева
11.25 Вести. Дежурная часть
12.00 Все звезды для любимой. Праздничный концерт
14.30 Шоу "Десять миллионов" с Максимом Галкиным
15.35 Субботний вечер
17.30 Большие танцы
20.00 Вести в субботу
20.45 Х/ф "Только о любви" 12+
00.40 Х/ф "Люблю 9 марта" 12+
02.15 Горячая десятка 12+

Воскресенье, 10 марта

05.40 Х/ф "Семь стариков и одна девушка"
07.20 Вся Россия
07.30 Сам себе режиссер
08.20 Смехопанорама
08.50 Утренняя почта
09.30 Сто к одному
10.20, 14.20 Вести-Москва
11.00, 14.00 Вести
11.10 Городок
11.45 Х/ф "Васильки для Васильсы" 12+
14.30 Большой праздничный концерт
16.20 Смеяться разрешается
18.10 Фактор А
20.00 Вести недели
21.30 Х/ф "Только о любви" 12+
01.25 Х/ф "Окончательный анализ" 16+

4 марта, понедельник

06:00 «Сородичи»: Из фонда ТВ 6+
06:45 Мультки из детства
07:00 «Саха сирэ» информационная биэри
07:10 «Сага күн-Новый день» прямой эфир 6+
08:00 «Якутия» информационная программа
08:10 «Сага күн-Новый день» 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
11:15 «Хоту дойду хоһууннарын төрүт оонньуулар» («Маарыкчаан» ТВ) 6+
11:45 «Айхал тардыһан...» («Таатта» ТВ) 6+
12:15 «Күнчээн»: Айыы обото 0+
12:30 «Жизнь прекрасна!» прямой эфир 6+
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
17:00 «Сатабыл» («Нурба» ТВ) 6+
17:30 «Геван»: Жизнь в полную силу 6+
18:00 «Саха сирэ» информационная биэри
18:15 «Чакыр чур тойукста» («Маарыкчаан» ТВ) 6+
18:45 «Күнчээн»: Айыы обото 0+
19:00 «Якутия» информационная программа
19:15 «Открытая партия» прямой эфир 12+
20:00 «Парламентский вестник» 12+
20:30 «Саха сирэ» информационная биэри
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «Полигон-Фэст» 12+
22:00 «Аал-луук мас»: Сорук 6+
22:15 «Якутия» информационная программа
22:30 «Вред алкоголя. 8 марта» документальный фильм

5 марта, вторник

06:00 «Сородичи»: Из фонда ТВ 6+
06:45 Мультки из детства 0+
07:00 «Саха сирэ» информационная биэри
07:10 «Сага күн-Новый день» прямой эфир 6+
08:00 «Якутия» информационная программа
08:10 «Сага күн-Новый день» 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
11:15 «Походок сегодня» (ТВ «Черский») 6+
11:45 «Ахтар-саныыр үөрэм кыһата» («Па-

07:00 «Саха сирэ» информационная биэри
07:10 «Сага күн-Новый день» прямой эфир 6+
08:00 «Якутия» информационная программа
08:10 «Сага күн-Новый день» 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
11:15 «Хоту дойду хоһууннарын төрүт оонньуулар» («Маарыкчаан» ТВ) 6+
11:45 «Айхал тардыһан...» («Таатта» ТВ) 6+
12:15 «Күнчээн»: Айыы обото 0+
12:30 «Жизнь прекрасна!» прямой эфир 6+
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
17:00 «Сатабыл» («Нурба» ТВ) 6+
17:30 «Геван»: Жизнь в полную силу 6+
18:00 «Саха сирэ» информационная биэри
18:15 «Чакыр чур тойукста» («Маарыкчаан» ТВ) 6+
18:45 «Күнчээн»: Айыы обото 0+
19:00 «Якутия» информационная программа
19:15 «Открытая партия» прямой эфир 12+
20:00 «Парламентский вестник» 12+
20:30 «Саха сирэ» информационная биэри
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «Полигон-Фэст» 12+
22:00 «Аал-луук мас»: Сорук 6+
22:15 «Якутия» информационная программа
22:30 «Вред алкоголя. 8 марта» документальный фильм

6 марта, среда

06:00 «Сородичи»: Из фонда ТВ 6+
06:45 Мультки из детства 0+
07:00 «Саха сирэ» информационная биэри
07:10 «Сага күн-Новый день» прямой эфир 6+
08:00 «Якутия» информационная программа
08:10 «Сага күн-Новый день» 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
11:15 «Походок сегодня» (ТВ «Черский») 6+
11:45 «Ахтар-саныыр үөрэм кыһата» («Па-

норам» ТВ) 6+
12:15 «Күнчээн»: Кулун доботторо 0+
12:30 «Жизнь прекрасна!» прямой эфир 6+
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
17:00 «Айыы сдьдьаайа»: «Аал-луук мас» 6+
17:30 «Геван» 6+
18:00 «Саха сирэ» информационная биэри
18:15 «Чараннаахтар» сарсынгыга эрэллээхтэр» («Амма» ТВ) 6+
18:45 «Күнчээн»: Кулун доботторо 0+
19:00 «Якутия» информационная программа
19:15 «Один из нас» 12+
20:00 «Подробности» 12+
20:30 «Саха сирэ» информационная биэри
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «Т.О.К.» телевизионная күрэх 6+
22:15 «Якутия» информационная программа
22:30 «Олох кэмүс күһүнэ» («Сунтаар» ТВ) 6+
19:00 «Якутия» информационная программа
19:15 «Один из нас» 12+
20:00 «Подробности» 12+
20:30 «Саха сирэ» информационная биэри
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «Т.О.К.» телевизионная күрэх 6+
22:15 «Якутия» информационная программа
22:30 «Олох кэмүс күһүнэ» («Сунтаар» ТВ) 6+

7 марта, четверг

06:00 «Сородичи»: Из фонда ТВ 6+
06:45 Мультки из детства 0+
07:00 «Саха сирэ» информационная биэри
07:10 «Сага күн-Новый день» прямой эфир 6+
08:00 «Якутия» информационная программа
08:10 «Сага күн-Новый день» 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
11:15 «Хотугу кустук сума» («Нурба» ТВ) 6+
11:45 «Тырахтарыс Баһылай» («Орто Халы-ма» ТВ) 6+
12:15 «Күнчээн»: Эркэнэйи 0+
12:30 «Үчүгэйиэн бу сиргэ!» аһаҕас эфир 6+
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
17:00 «Алгыс тыллаах кыһа уота» («Майа» ТВ) 6+
17:30 «Сир ийэ сиэдэрэй симэхтэрэ» 0+
18:00 «Саха сирэ» информационная биэри
18:15 «Ыраах-чугас аймахтарбыт» 13-с биэри («Борогон» ТВ) 6+
18:45 «Күнчээн»: Эркэнэйи 0+

Тыа хаһаайыстыбатын кредитнэй потребительскай кооператива

«Ссудо-Сберегательная Союз»

Аан дойду Дьахталларын Күнүнэн

Харчы уурдарар барыстаах! 1 000 с. - 500 000 с. диэри

Суумата	Боолдоюо	Бырыһыана	Барыта
200 000	12 ый	35 275	235 275

*уурдары «Накопительный» диэн, 20% сыла, сүрүн суумаба эбии уруохха сөп. Бырыһыана договор бүтэригэр биирдэ бэрлээр. «Накопительный» программа боолдоюо 2 ыйтан 24 ыйга диэри. Договорун убатыаххын сөп. Суругун ааспака эрэ уурдарыт харчыны уһулар буолааххына сылаабы бырыһыана 2% кэмнээр. Хас даҕаны договорданыахха сөп. Онтон да атын уурдарыт көрүһүрөө баалар. Сигилини кооперативка кэлэ билсинг.

Нам с. С. Платонова ул. 5/1
т. 8(41162)43089, 89247601445

Кооператив чилиэннэригэр эрэ

БИЛЛЭРИИЛЭР

РАСПОРЯЖЕНИЕ № 27 от 13.02.2013 г.

О проведении открытого конкурса по разработке проектов официального символа герба и флага МО «Модутский наслег»

В соответствии со статьей 9 Федерального закона «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации» от 06.10.2003 г. N 131-ФЗ, Устава МО «Модутский наслег», в целях патриотического воспитания граждан и повышения гражданского самосознания распоряжаюсь:

1. Провести открытый конкурс по разработке проектов официального символа герба и флага Модутского наслега Намского района Республики Саха (Якутия) с 25 февраля по 25 апреля 2013 года.

2. Утвердить Положение о проведении открытого конкурса по разработке проектов официального символа герба и флага Модутского наслега согласно приложению N 1.

3. Утвердить состав конкурсной комиссии по рассмотрению проектов официального символа герба и флага Модутского наслега согласно приложению N 2.

4. Контроль за исполнением настоящего распоряжения возложить на заместителя главы наслега Суздакову М.А.

Глава наслега Г.Н. Шамаев.

Приложение №1 к распоряжению Главы Модутского наслега № 27 от 13.02.2013 г.

ПОЛОЖЕНИЕ о проведении открытого конкурса по разработке проектов официального символа герба и флага Модутского наслега

1. Общие положения

1.1. Цель конкурса – разработка проектов официального символа герба и флага Модутского наслега, выявление в условиях состязательности лучших проектов эскизов герба и флага Модутского наслега.

1.2. Основные задачи конкурса:

- воспитание чувства патриотизма и гражданской ответственности у населения Модутского наслега;
- формирование чувства глубокого уважения к истории и традициям;
- повышения гражданского самосознания.

2. Программа и условия конкурса

2.1. В открытом конкурсе по разработке проектов официального символа герба и флага могут участвовать все желающие, в том числе профессиональные художники, общественные объединения, коллективы организаций,

предприятий и индивидуальные авторы.

2.2. При разработке герба и флага Модутского наслега учитываются правила и нормы геральдики, природные, географические, исторические и другие особенности наслега, традиции и связь поколений, преемственность в экономическом, социальном и культурном развитии Модутского наслега.

2.3. Эскизы герба и флага выполняются на отдельных планшетах, листах бумаги и т.п. не менее формата А4 (210х297мм) в многоцветном и черно-белом вариантах (на одном планшете) в горизонтальной композиции. Символика герба и флаг не должны содержать текстовые элементы. К эскизу (дизайн-макет) должна прилагаться пояснительная записка (не более трех страниц), раскрывающая основную идею предложенного проекта.

3. Порядок проведения конкурса

3.1. Проекты герба и флага представляются в администрацию Модутского наслега. К представленным материалам прилагается информация об авторах или авторе (фамилия, имя, отчество, домашний адрес, номер телефона, место учебы/работы). Конкурсанты могут прислать не более трех вариантов проектов символики герба и флага.

Не допускаются к участию в конкурсе и не рассматриваются анонимные работы (не содержащие информации об участнике конкурса).

3.2. Обсуждение вариантов герба и флага проводится открыто и гласно.

3.3. Предварительный отбор лучших эскизов производится конкурсной комиссией в соответствии с условиями конкурса (пункт 2.3.), состав которой утверждается распоряжением Главы Модутского наслега.

Затем комиссия проводит выставку-обзорение эскизных проектов герба и флага, в ходе которой в отдельном журнале фиксируются предложения граждан, посетивших выставку. Место и время проведения выставки доводятся до сведения населения через средства массовой информации.

3.4. Окончательное решение об утверждении официального символа герба и флага наслега принимается решением представительного органа Модутского наслега большинством голосов от общего числа голосов, затем принятое изображение и описание герба и флага Модутского наслега направляются на регистрацию в Геральдический совет при Президенте Российской Федерации.

3.5. Автор проекта эскиза герба и флага, утвержденного решением представительного органа Модутского наслега, становится победителем конкурса.

3.6. Конкурсная комиссия осу-

ществляет следующие функции:

– обеспечивает организационную подготовку конкурса и его проведение;

– осуществляет прием заявок на участие в конкурсе и регистрацию участников;

– осуществляет правовое и методическое обеспечение конкурса;

– консультирует по вопросам проведения конкурса;

– проводит конкурсный предварительный отбор лучших эскизов герба и выносит их на рассмотрение представителю органу;

– оформляет и подписывает протокол о результатах конкурса.

3.7. Информация о проведении конкурса и его результатах публикуется в средствах массовой информации.

3.8. При оценке конкурсных работ конкурсная комиссия руководствуется следующими критериями:

– соответствие требованиям, установленным настоящим Положением;

– оптимальное дизайнерское решение;

– соблюдение геральдики;

– высокий художественный уровень;

– возможности реализации в современных условиях.

3.9. Победитель конкурса получает денежную премию в размере 10 тыс. рублей за эскиз герба и флага. В случае присуждения премии авторскому коллективу, размер денежной премии не увеличивается, а распределяется между членами авторского коллектива.

С победителем конкурса по разработке проекта официального символа Модутского наслега администрация Модутского наслега в лице главы администрации наслега, заключает соответствующий договор на передачу администрации Модутского наслега всех имущественных авторских прав с одновременным погашением всех личных прав на произведение символики герба и флага Модутского наслега. За автором (авторами) символики герба и флага сохраняется право на имя.

Работы, представленные на конкурс, не возвращаются авторам.

3.10. Конкурсные проекты герба и флага Модутского наслега должны быть представлены авторами по 29 апреля 2013 года до 17 часов в администрацию Модутского наслега по адресу: с. Тумул, ул. Школьная, 1 с пометкой «На конкурс по разработке герба». Телефон для справок: 27-6-17. По истечении установленного срока прием проектов прекращается.

3.11. В случае не утверждения проекта герба решением представительного органа Модутского наслега конкурсная комиссия вправе продолжить конкурс на этих же или иных условиях.

ЫҤЫРЭХ ТЫЛЛАР

Күндү эдьийбитин, Нам селотун бочуоттаах киһитин, Саха республикатын культуратын туйгунун **ГОРОХОВА РАИСА НИКОЛАЕВНА**ны 65 сааскын туолбуккунан эвэрдэлибит!

Күндү киһибитигэр баарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, сааһырдым дьэн сананьыма, ыалдьары билинимэ, өссө да айым-ныылаахтык үлэлээ. Эн актыыбынай позициябынан биһиги кизэн туттабыт, дьоннор-сэргэбэр куруутун күүс-көмө буолан, дьоллоохтук олох. Дьонун-сэргэн, оҕолорун, сиэннэрин, хос сиэнин тапталларыгар угуттанан уһун үйэлэн, Эйигинниин куруук үөрүү-көтүү эрэ аргыстастын.

Эвэрдэни кытары быраатын **Николай, кийиитин Татьяна, балтын Маргарита, Дьокуускайтан Винокуровтар, Партизантан Зыряновтар**

Күндү, убаастыыр киһибитин, коллегабытын, наставникпытын, Нам улууһун культуратын үлэһиттэрин профсоюзун председателин, Саха республикатын культуратын туйгунун, Нам нэһилиэтин Ытык киһитин **РАИСА НИКОЛАЕВНА ГОРОХОВАНЫ** олохун биир кэрэ-бэлиэ түгэниэнэн – 65 сааскын туолбут өрөгөй күнүгүнэн итиитик-истинник ис сүрэхтэн «Нам улууһа» МТ культураҕа уонна духуобунай сайдыыга управлениетын аатыттан эвэрдэлибит!

Эн, Нам улууһун культуратыгар – кэрэ эйгэ түгэбэ көстүбэт түбүктээх үлэтигэр энкилэ суох ис сүрэххин, дууһанын ууран туран республика, улуус культуратын сайдыытыгар сүдү кылааккын уурбуккун ытыктаан туран махтанабыт, үрдүктүк сыаналыбыт. Күндү киһибитигэр баарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, эдэрди эрчимгин ыһыктыбакка улууспут культуратын сайдыытыгар төһүү күүс буола тураргар, дьизэ кэргэнин тапталын сылааһыгар уйдараан, төрөөбүт-үөскээбит Эңсиэлин хочотун сүүрбүт-көспүт кырдалын мүүттээх салгына, мэнэ халлаана, аламай манан күнэ санаабын минньиттин, үйэбин уһаттын. Эвэрдэ кэһиллээх, алгыс аргыстаах кэрэ-бэлиэ күнүгэр этэр тылбыт эриэккэһэ Эн дьонун олоххун ымыы чыычаах кэриэтэ арыаллыы, арангаччылыы, арчылыы сырыттыннар!

Ытык-мааны, тумус туттар киһибит, күндү аҕабыт, эһэбит **ПАВЛОВ ВАЛЕРИЙ ПАВЛОВИЧ**, 70 сааскын туолар дьонун-мааны күнүгүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

күтүөтүн **Гавриил, сиэннэрин Намыына, Валера, Майя, Айан**

Күн күбэй ийэбитин, эйэбэс эбээбитин, үлэ ветерана **ДАРИЯ ГРИГОРЬЕВНА ЭВЕРСТОВАНА**ны 60 сааскын туолбуккунан ис сүрэхтэн эвэрдэлибит!

Биһиги туспутугар ахсаабат кыһамныын, уҕараабат болзомтон, сүрээтин сылааһын, билиин сүмэтин биһиэхэ биэрбитин иһин истинник махтанабыт. Биһигини кытта куруутун манньк үөрэ-көтө арангаччылыы-арчылыы, күүс-көмө, сүбэ-ама буолан уһундук дьоллоохтук олох алгыбытыт. Күндү киһибитигэр Эйиэхэ чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, күн сиригэр баар бары үтөнү, кэрэни, сырдыгы баарабыт.

Эвэрдэни кытта **оҕолорун, кийииттэрин, күтүөттэрин, сиэннэрин**

Нам улууһун «Отуу уота» литературнай түмсүү **ПОТАПОВ ЮРИЙ ВАСИЛЬЕВИЧ — САРГЫНЫ, БАЙАНАЕВА ПРАСКОВЬЯ ДМИТРИЕВНА**ны Саха республикатын Суруйааччыларын союһугар чилиэнинэн кирибиттэринэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Айар үлэбитигэр ситиһиилэри, тус олоххутугар дьолу-соргуну баарабыт.

«Отуу уота» литературнай түмсүү **бырабылланьыата (предс. А. Дунаев)**

Убаастабыллаах, күндү **ОЛЬГА ЕГОРОВНА!**

Эйигин томточчу туолар үбүлүүдээх сааскынан, Нам селотун бочуоттаах гражданина аат инҕэрллититинэн ис сүрэхтэн ийэн туран, итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Үгүс үтүмөн үлээбит сылларын республика, Нам улууһун библиотечнай дьыалата сайдарыгар, улуус культурнай иитэр үлэтигэр ананан үрдүк ситиһиилээхтик үлээбиккинэн кизэн туттабыт, культура, библиотека холбоһуктаах профсоюзтарын иилээн-саҕалаан өр кэмнэргэ эрэллээх үлэһит быһытынан биһиэхэ, дьоммутугар-сэргэбитигэр күүс-көмө, сүбэ-ама буолбуккун умнубаппыт. Күн-дьыл өксүнүн билимэккэ, ыалдьар-кырдыар диэни аахсыбакка, эдэрди эрчимнэнэн, чугас дьонун сылаас тапталларынан кынаттанан өссө да өрүү үөрэ-көтө сырыт!

Евдокия Тимофеевна, Матрена Иннокентьевна, Светлана Николаевна, Альбина Афанасьевна уонна дьизэ кэргэттэрэ

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ УЛУУС ОЛОХТООХТОРО, ЫЧЧАТТАР!

Кулун тутар 3 күнүгэр Нам селотугар Ржев куораты босхолоһунна аналлаах мемориал таһыгар күнүс 11 ч. Ржев куораты босхолоһун 70 сылыгар аналлаах общественность миитинэ буолар. Бу сэриигэ кыттыбыт биир дойдулаахтарбыт кэриэтэрин ахтан ааһыабын.

Удуустаабы ветераннар сэбиэттэрэ

Сельскохозяйственный потребительский кооператив
Кредитный Союз «Алмазкредитсервис» с. Намцы, ул.
Чернышевского, 14, р.т. 41-2-85

«ЭКОНОМИТЬ – ЗНАЧИТ ПЛАТИТЬ САМОМУ СЕБЕ»

Вы должны себе платить. Причем в первую очередь! Наше предложение следующее: платите самому себе зарплату. 10 процентов Вашего ежемесячного дохода вносите на отдельный счет. И уже с этими 10 процентами Вы станете зажиточным. Остальными 90 процентами Вы будете оплачивать других.

Вы с удивлением обнаружите: обойтись 90 процентами так же легко (или так же тяжело), как и 100 процентами. Вы не почувствуете нехватки этих 10 процентов. Наверное, Вам трудно в это поверить. Однако Вы будете поражены, когда действительно попробуете. Никогда не говорите: это не получится. По крайней мере, до тех пор, пока не попробовали.

10 процентов позволяют Вам вырастить «золотую курицу»
Никогда не трогайте эти 10 процентов. Ими Вы «выкармливаете» Вашу курицу, которая будет нести золотые яйца. Эти 10 процентов сделают Вас богатым. Вы сразу увидите, что этого достаточно, чтобы сделать Вас настолько богатым, что Вы сможете жить на проценты от капитала и больше никогда не должны будете работать.

Обойтись 90 процентами так же легко (или так же трудно), как и 100 процентами. Вы с трудом в это верите, как и большинство людей. Но после того, как они пробовали это, я получал следующий ответ: «Я не думал, что дело пойдёт. Однако я делаю это уже несколько месяцев и полностью забываю об этих 10 процентах. Хорошо знать, что они делают меня богатым».

Если пайщик «АЛМАЗКРЕДИТСЕРВИС» будет откладывать по сберегательной программе «Алмазный» – 20% ежемесячно по 10000 руб., то через 10 лет на его счете будет лежать сумма свыше 3 млн. рублей, эта сумма будет приносить ежемесячный доход в размере 46 178 руб.

Сумма ежемесячного пополнения	1000 руб.	3000 руб.	5000 руб.	10000 руб.
Период времени				
Через 5 лет	94708	286466	473541	928438
Через 10 лет	314128	963068	1570640	3098084

* Процентная ставка 20% в год, ежеквартальная капитализация за вычетом налога на доходы физических лиц

Не откладывайте на завтра, начните экономить уже сегодня!
Вступайте в пайщики Кредитного союза «Алмазкредитсервис»!
Так давайте копите деньги прямо сейчас на выгодных условиях и в надежных руках.

Руководитель КУ с. Намцы Захаров В.В.

На заметку для субъектов предпринимательства, занимающихся торговлей продовольственными товарами.

В условиях рыночной экономики цены на продукты питания освобождены от непосредственного государственного регулирования и формируются в зависимости от спроса и предложения. Однако на территории Крайнего Севера законодательством предусмотрено утверждение предельных торговых надбавок к ценам на социально значимые продовольственные товары, которые обязаны соблюдать все хозяйствующие субъекты торговли, в том числе индивидуальные предприниматели. Данный механизм позволяет исключить возможность резкого увеличения цен на наиболее востребованные продукты питания.

К территориям Крайнего Севера относятся все улусы и районы Якутии, кроме Алданского и Нерюнгринского, у которых круглогодичный завоз товаров. Таким образом, у якутян есть возможность покупать продукты первой необходимости по ценам с оптимальной торговой надбавкой, которая выгодна потребителю и не ущемляет интересов предпринимателя.

Торговые надбавки на социально значимые продовольственные товары

В Республике Саха (Якутия) размеры торговых надбавок утверждают органы местного самоуправления на самые необходимые продукты питания. В каждом улусе и районе утверждается индивидуальный «перечень социально значимых продовольственных товаров», с учетом территориальных особенностей и рациона питания населения. Затем, на каждый вид продукта рассчитываются оптовая и розничная надбавки. Данные надбавки дифференцируются на 2 вида в зависимости от места закупа и схемы доставки, так

как товар может быть приобретен как внутри района, так и за его пределами. Данная методика позволяет учитывать транспортные расходы, а также стимулировать предпринимателей к поиску наиболее экономных способов доставки товаров. При расчете торговых надбавок специалистами по ценообразованию учитываются транспортные расходы и затраты на содержание торговых объектов в среднем по году. Расчет основывается на экономически обоснованных затратах, которые должны быть представлены хозяйствующими субъектами торговли с подтверждающими документами.

Утвержденные торговые надбавки применяются непосредственно к закупочным ценам, дополнительное включение каких-либо расходов в цену сверх установленной надбавки не допускается. Необходимо обратить внимание на то, что регулируемые торговые надбавки являются предельными, то есть предприниматели имеют возможность применять надбавку меньшего размера, но не выше утвержденного.

Основной целью применения регулируемых торговых надбавок является недопущение необоснованного роста цен, вызванного недостатком товаров, предпраздничным периодом, закрытием дорог, переправ и т.д.

Отвественность за нарушение порядка ценообразования

Завышение утвержденных надбавок(наценки) к ценам на социально значимые продовольственные товары влечет наложение административного штрафа на граждан в размере 5000 рублей; на должностных лиц – 50 000 рублей или дисквалификацию на срок до 3 лет; на юридических лиц – в двукратном размере излишне полученной выручки от реализации товара.

Следует отметить, что Администрациями муниципальных

БИЛЛЭРИИЛЭР

СЪЕМКА СВАДЕБ И ТОРЖЕСТВ!

Желаєте запечатлеть семейные торжества, свадьбы, юбилеи? Нет ничего проще — позвоните по телефону 42-9-48, 89243660623, 89141077316.

Мы приедем и по вашему желанию качественно, профессионально снимем на видео и фото с отличным оформлением. Также принимаем заказы на имидж-фильмы, музыкальные клипы, семейное фотографирование на дому, перевод из видеокассет на цифровые носители, монтаж и запись частных видеосъемок.

ИП «Замятин А.Т.

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ УЛУУС ОЛОХТООХТОРО!

Мэлдьи ыраас ууну биһигиттэн атыылаһаахха сөп. Ону таһынан атыыга бааллар механической помпалар, электрической кулердар. Сакааһынан аҕалабыт. Кирдээх, саһарбыт уонна хайдыылаах баллоннары төттөрү ылбаппыт.

Аппааны бөһ., Лена уул. 16-та. Дьыһэҕэ илдьэн биэрэбит.

Тел. 8914-300-11-70, 8924-873-73-11 уонна 23-3-21.

ЫРААС УУНУ ИЫИЭН — ЧӨЛ ТУРУКТАНЫАН!

5 марта в кинотеатре с 9.00 до 18.00 состоится **выставка-продажа женского пальто** новая коллекция «Весна-2013». Производство г. Н. Новгород. Цена от 2500 руб. Размеры от 44 до 72.

образований РС(Я) периодически проводятся проверки в субъектах торговли по порядку применения торговых надбавок. По итогам 2012 года за нарушение порядка ценообразования на социально значимые продтовары Госкомцен-РЭК РС(Я) наложено штрафных санкций на сумму 1 320 000 рублей.

Основной причиной завьшения торговых надбавок по словам предпринимателей является незнание о существовании нормативных актов об ограничении торговых надбавок. Но, как известно, незнание законодательства не освобождает от ответственности за нарушение.

Права предпринимателя
Для информации сообщаем, что хозяйствующий субъект торговли вправе обратиться в Администрацию муниципального образования с просьбой о пересмотре торговых надбавок, в случае наличия расчета и документов, подтверждающих затраты.

Для расчета затрат, входящих в торговую надбавку ориентиром может служить постановление Правительства Республики Саха (Якутия) от 30.06.2005 г. № 381 «О Методических рекомендациях по порядку формирования цен и тарифов», которое разработано в целях обеспечения единого порядка ценообразования и носит рекомендательных характер.

**Главный специалист
Управления регулирования
потребительских цен ГКЦ-РЭК РС(Я)
Марианна Федорова**

Размеры торговых надбавок на социально значимые продовольственные товары на 2013 год в Намском улусе утверждены распоряжением Главы улуса от 08.11.2012 № 1935-р «Об утверждении торговых надбавок на социально значимые продовольственные товары на 2013 год».

Торговый павильон «Чайкоff» реализует в широком ассортименте развесной и фасованный чай. В продаже зеленый, черный, желтый, красный (ройбуш) ароматизированные и классические чай. А также всегда в наличии свежееобжаренные зерна кофе плантационных и десертных сортов, орехов, фруктов в черном и белом шоколаде. Чайные и кофейные аксессуары: чашки, пиалы, чайные наборы, турки, мельницы и мн. др.

Мы всегда рады видеть Вас по адресу: ул. И. Винокурова, 3, БЦ «Ассоль», 1-й этаж

Горнай улууһун Одуну нэһилиэгин «Улуу Сыһыы» учаастагар сүөһү көрөөччүгэ наадыһабыт. Дьэиэнэн хааччылабыт.

Тел. 41-6-87

Продаю 2-хкомн. благоустроенную квартиру в центре и земельный участок 12 сот. с недостроенным домом 7х8; пристрой 3х4 Нэлэгэр с. Намцы. В собственности.

Тел. 89244625438

Ленточная эт эрбиитин (Италия, «Фимар» фирма) атыылыбын.

Тел. 89142905104

Грузовые перевозки до 2-х тонн по селу, по городу.
Тел. 89841160270, 89243661967

На основании Постановления главного санитарного врача по РС(Я) Намская центральная районная больница с противотуберкулезным диспансером по распоряжению главы улуса Ильина А.И. начинает выез-

ды в наслег с новым переносным флюороаппаратом «Проматрикс» для бесплатного флюороосмотра всего населения по следующему графику:

04-05.03.13 г. – Едей; 06-07.03.13 г. – 1 Хомустах; 11-12.03.13 г. – Салбан; 13.03.13 г. – Тастах; 14.03.13 г. – Искра; 14-15-16.03.13 г. – 2 Хомустах; 18.03.13 г. – Арбын; 19.03.13 г. – Фрунзе, Кобякон; 20-21.03.13 г. – Тюбя; 22-25.03.13 г. – Маймага, Хатырык; 26.03.13 г. – Модут; 27.03.13 г. – Бетюн; 28.03.13 г. – Партизан; 29.03.13 г. – Никольцы; 29.03-01.04.13 г. – Хамагатта.

Никольской нэһилиэгин историктын туһунан кинигэ тахсарынан муус устар 1 күнүгэр диэри биһиги нэһилиэктээн төрттээх, урут үлэлии сылдьыбыт дьон хаартыскалаах ахтыыларгытын тиксэрэритигэр.

Билсэр телефоннаргыт:
24-9-30, 24-9-13
«Никольской нэһилиэгэ» МТ
дьаһалтата

МАХТАЛААР

Мин, Хамаҕатта нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо Феофанов Егор Михайлович, 80 сааспын бэлиэтиирбэр күүс-көмө буолбут, бырааһынныкпын тэрийэн ыһпыт ыкса ыалларбар, «Үрдэл» түүлбэм олохтоохторугар (сал. Семенова К.Е.), «Түһүлгэ» сыннылан кинин үлэһиттэригэр (дир. Харитонова А.А.), Е.М. Шапошников аатынан орто оскуолам коллективыгар (дир. Дьяконов А.М., профком Мухина М.А.), нэһилиэгим дьаһалтатыгар (баһылык Максимов И.Н., Максимов Г.Е.), суоппар Иванов А.А., соц. үлэһиппэр Кононова Ф.С. уонна мин сэмэй үлэбин, айар дьобурбун үрдүктүк сыналаабыт улуустаабы культура управлениетыгар (нач. Новиков И.С.), физкультура уонна спорт комитетыгар (предс. Иванов П.Г.), «Энсиэли» хаһыат редакциятыгар (ред. Касьянов В.Г., суруналыыс Иванов И.И.), «Отуу уота» литературнай гүмсүүгэ (сал. Дунаев А.Г.) истин сүрэхпиттэн баһыыба-махтал тылларбын аныбын. Эһиэхэ дьолу-соргуну, сааскы чабылхай күнү баҕарабын.

**Егор Феофанов,
үлэ, тыыл ветерана, Хамаҕатта**

Уолбутун сэттинни 26 күнүгэр, сарсыарда үөрэнэ баран истэбинэ «Камаз» массына прищеба таарыйан ыарахан туруктаах балыһаҕа кирибитигэр, бастагы көмөнү улуустаабы балыһа хирура Семенов И.К. уонна быраас Пестерев Д.Б. онгоронор, онтон куораттаабы республиканской балыһа травматологической отделениятыгар кириэн ыарахан операцияны этэнгэ ааһан атаҕар туран эрэр. Көмөнү онгорбут улуустаабы балыһа реанимационнай отделениятын уопуттаах хируругар Семенов И.К., эмтэбит бырааһыгар Пестерев Д.Б., хаан куптут бырааһыгар Сыромятникова С.П., сиэстэрэлэргэ, санитаркаларга, донордаабыт аймах дьоммутугар, Намнаабы педагогической колледж коллективыгар, биирдиилээн дьонго, күүс-көмө буолбут Намнаабы педагогической колледж, ОДКХ, улуустаабы гимназия коллективтарыгар уонна бииргэ үөрэммит атас-доҕор, аймах дьон-норутугар махтанабыт.

Мухиннар

Бетүг орто оскулатыгар бииргэ үлэлиир коллегаларбыт Стручкова Мария Егоровна уонна Стручков Федот Семенович тапталлаах балтылара
НИКОЛАЕВА Яна Дмитриевна
эдэр сааһыгар ылдьан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит, аһыгытын тэнгэ үлэстэбит.
Коллегалар

Күндү дьүөгэбит, ыалбыт кыһыгар Наташаба, сиэннэригэр тапталлаах эбээлэрэ
АЛЕКСЕЕВА Зоя Иннокентьевна
күн сириттэн эмискэ барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.
Маша, Тоня, Гая, Ирина Петровна, Венера, дьүөгэлэрэ

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционной-издательской ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационной технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральной сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПН №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэтитин, дьыһитин аадырыһын чопчу ыйыт. Редакцияҕа кирибит суруктар төннөрүллүбөттөр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**

**«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru**

«Энсиэли» хаһыат
РИС талылынна, таңгылынна уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная ул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лис
Көңүл сыананан атыыланар
Индекс — 54889. Тираһа — 2312
Бэчээккэ илии баттаньытын графига —
12:00 ч. 01.03.2013 с.
Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 01.03.2013 с.